

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΔ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1947

ΑΡΙΘ. 45-46

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τῆς Διευθύνσεως Ψαμμίνη δομή. — Τὸ Ὑπόμνημα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὴν Συνταγματικὴν Ἐπιτροπὴν περὶ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας (τέλος). — Ἐκθέσις Διαχειρίσεως συνδρομῆς τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. — Διακόνου Ἱεροθέου *Κυκλωτῆ Αἱ* ἀπόψεις τοῦ Ἐπισκόπου Δρος Μπάρης. — *Ἐπιστολαὶ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν*: Περί τῆς Ἑβραϊκῆς Ἑστίδος· περί τοῦ ἁγ. Φανουρίου. — *Παρατηρήσεων Στήλη*: Ματαία ὑπομνήσεις. — Ἡ ἀλληλεγγύη τῶν Ἐκκλησιῶν. — Ἀσπληκτοὶ αἰτιάσεις. — Τὸ Παιδικὸν Ἡμερολόγιον τῆς *Χρονικῆς*. — Ἀνακοίνωσις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν περὶ ὑποτρόφων διὰ θεολογικὰς σπουδὰς εἰς τὸ Ἐξωτερικόν. — Προκήρυξις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας περὶ προσλήψεως βοηθῶν Ἱεροκλήρων.

ΨΑΜΜΙΝΗ ΔΟΜΗ

Εἰκόνας εἰς περιοδικὰ ἐμφανίζουσι τὰς πρὸς παρασκευὴν τοῦ χώρου τοῦ μέλλοντος νὰ ἀνεγερθῆ μεγάρου τοῦ ΟΗΕ ἐντατικὰς ἐργασίας. Σχέδια πολλὰ ὑπὸ τῶν ἐπιφανέστερων κατηρτίσθησαν ἀρχιτεκτόνων, συζητήσεις προηγήθησαν ἐμβριθέως περὶ τῆς χώρας, ἥτις θὰ ἔχη τὴν τιμὴν νὰ ἀποβῆ ἡ μόνιμος ἔδρα τοῦ παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ, καὶ προϋπολογισμοὶ σοφοὶ κατεστρώθησαν τῶν ἀπαιτηθησομένων διὰ τὴν ἀνεγερσὶν καὶ τὴν συντήρησιν τοῦ μεγαλειώδους κτίσματος δαπανῶν. Πάντα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ μεγαλοπρεποῦς σχεδίου ὑπελογίσθησαν, πλην ἑνός, τοῦ κυριωτέρου: τοῦ κοινοῦ νοῦ. Ἐλειψεν ἀπὸ τὸν σοναγεργμὸν τούτον τῆς διεθνούς ὑπὲρ τῆς παγκοσμίου εἰρήνης προσπαθείας ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ οἰκουμενικοῦ ἐγχειρήματος, ἡ ἔλλειψις τοῦ ὁποίου ἐν σχετικῶς βραχείῳ χρόνῳ ἠχρήστευσε τὸ ἐν Γενεύῃ μετὰ τὸσας εὐοίωνους ἐλπίδας οὐ πρὸ πολλοῦ πηχθὲν μέγαρον τῆς περιελθούσης εἰς λήθην οἰκτρᾶν Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Ὑπαγορεύει δὲ ὁ νοῦς ὁ κοινός, ὅτι ψάμμινα εἶνε τὰ κτίσματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν θεμέλιον τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀλήθειαν, τὴν χρηστότητα, τὴν εὐκρίνειαν, τὴν ἐντιμότητα, τὴν ἀνιδιοτέλειαν, τὸ κοινὸν ἀγαθόν, τὴν γνησίαν καὶ ἐμπρακτον εἰς τὸν Θεὸν πίστιν. Ἠλπίζεν ἡ ἀνθρωπότης, ὅτι, μετὰ τὰ ἄπερ ὑπέστη ἀλάλητα κατὰ τὸν τελευταῖον οἰκουμενικὸν πόλεμον δεινά, θὰ ἐτίθετο τέρμα εἰς τὰ προκαλέσαντα αὐτὸν αἴτια,

θὰ ἐπρυτάνευσον ἀνὰ τὸν κόσμον αἱ ἀρχαὶ τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης, πνεῦμα δὲ ἀμοιβαίας κατανοήσεως καὶ διαθέσεως εὐμενοῦς θὰ ἦγου τὰ ἔθνη εἰς ἓνα πανεθνή Ὄργανισμὸν, σκοπὸς τοῦ ὁποίου θὰ ἦτο ἡ ἐκ παντὸς τρόπου ἐμπέδωσις καὶ περιφρούρησις καὶ διασφάλισις τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου.

Ἄλλ' οὐ μόνον εὐθύς ἀπὸ τῶν πρώτων στιγμῶν τῶν πρὸς ἴδρυσιν τοῦ ΟΗΕ καταβληθεισῶν προσπαθειῶν, ἀλλὰ καὶ καθ' ἅπαντα τὰ στάδια τῆς μέχρι τοῦ νῦν λειτουργίας αὐτοῦ κατεδείχθη ὅτι φροῦδαὶ ἀπεδείχθησαν αἱ ἐλπίδες ἐκεῖναι. Οὐδέποτε ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐπεδείχθησαν ἀναίδην, δημοσίᾳ καὶ ἀπροσχηματίστως τοσαύτη ἀσυνέτεια πρὸς δοθείσας ὑποσχέσεις, τοσαύτη ἀδικία, τοσαύτη ἀνεπιμότητα, τοσαύτα ψεύδη, τηλικαύτη ἀνευκρίνεα, τόσοσιν κολοσσιαία ἀσέβεια πρὸς τὰς ὑψίστας Ἀξίας καὶ τὰς ὑψηλὰς ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς, εἰς οὐδὲν δέ, κατ' ἀκολουσίαν, ὑπελογίσθη ἢ ὑπὲρ τῶν ἀγαθῶν τούτων θυσία τόσοσιν ἀπανθρώπως διαβουκοληθέντων ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων.

Ψαμμίνη, λοιπόν, δομὴ ἐμφανίζεται τὸ μέγαρον τοῦ Ὄργανισμοῦ τῶν δῆθεν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, διότι ἡ πραγματικότης τὸν ἀποδεικνύει Ὄργανισμὸν Δισταμένων Ἐθνῶν, διαφωνούντων μάλιστα μέχρι τοσοῦτου, ὥστε νὰ ἀπλώνουν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῆς ἀνθρωπότητος νέου πολέμου τὸ φάσμα. Διάχυτος εἶνε ἡ κατέχουσα τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων βαθεῖα ἀπογοήτευσις ἐκ τῆς ὀλοσχεροῦς σχεδὸν καταλύσεως τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν μικρῶν ἐθνῶν. Ἐκ τοῦ καθορισμοῦ τῆς μοίρας τῶν ἐρήμων αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς ὑποδουλώσεως τέως ἐλευθέρων λαῶν εἰς ζυγοὺς ἐσχάτης ἀπανθρωπίας καὶ ἐξευτελιστικωτάτης ἐξαθλιώσεως. Ἄν τὸ κατὰ τὰς μεγαλοστόμους ἐπαγγελίας μετὰ τὸσας ἐλπίδας συνοδευθὲν μέγα τοῦτο κτίσμα τοῦ ἐν λόγῳ Ὄργανισμοῦ πρόκηται νὰ ἐξακολουθήσῃ λειτουργοῦν κατὰ τὰς τόσοσιν ἀποκαρδιωτικὰς ἀπαρχὰς τῶν πρώτων βημάτων του καὶ κατὰ τὰς περὶ τῆς σημερινῆς ἐν Λονδίῳ διασκεψεως ζυσάγγελια προηγήματα, ὡς ἀμμόθρονον, θὰ πέσῃ πτώσιν μεγάλην. Μόνον ἡ ἐπὶ τῆς πέτρας οἰκοδομῶμένη οἰκία παραμένει ἀσάλευτος, ἀντέχουσα κατὰ πάσης ἐπιβουλῆς.

Ἡ δὲ πέτρα ἐστὶν ὁ Χριστός.

ΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ*

6. Ἐν Τουρκίᾳ.

Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν Τουρκίᾳ ἀνεγνωρίσθη καὶ ἴσχυσε *πανομοιοτύπως* τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν σύστημα, καθ' ὃ ἡ Ἐκκλησία, τελείως ἐλευθέρα, ἐρρύθμιζεν ἢ ἰδίᾳ τὰ τοῦ βίου αὐτῆς, ἐνομοθέτει ἐπὶ παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ, ἐκυβέρνησα καὶ ἐδίκαζε κληρικούς καὶ χριστιανούς, ἢ δὲ Πολιτεία (ἢ Τουρκικὴ) ἐπὶ τῇ ἀναφορᾷ τῆς Ἐκκλησίας πάντοτε ἐπροσάτευσεν τὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῆς κατὰ τρόπον ἀξιοσημεῖωτον, ἐξέδιδε δὲ καὶ αὐτοκρατορικὰ διατάγματα, ὡς ἐπὶ ἀνοικοδομήσεως ναῶν, σχολῶν, μονῶν καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ ἐκλογῆς Πατριαρχῶν καὶ ἀρχιερέων. Πάντα τὰ ἰδρύματα τῆς Ἐκκλησίας, ναοί, σχολαί, μοναί καὶ φιλανθρωπικά ἐν γένει, ἤρκει νὰ ἐλειτούργουν ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ Πατριάρχου ἢ τοῦ οἰκείου ἐπισκόπου, διὰ νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένα πάσης ὕλικῆς ὑποχρεώσεως (φόρων). Ὁ Πατριάρχης καὶ οἱ ἐπὶ μέρος ἐπίσκοποι εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλωσι *φορολογία* εἰς τοὺς χριστιανούς διὰ τὰς ἐθνικὰς ἀνάγκας ἐν γένει, ἢ δὲ Πολιτεία εἰσέπραττε ταύτην ὡς δημόσιον ἔσοδον. Τὸ Τουρκικὸν Κράτος, καθ' ὃ μουσουλμανικόν, ἦτο θεοκρατικόν, ἢ δὲ ἐξουσία, ἢ τε καθαρῶς θρησκευτικὴ καὶ ἢ πολιτικὴ, κατὰ τὸ δόγμα τοῦ Ἰσλάμ, συγκεντρωμένη ἐν τῷ Χαλίφῃ-Αὐτοκράτορι ὡς πηγῇ, ἡσκειτο ὑπὸ ἰδίων ὀργάνων ἐν πλήρει *αὐτοδιοικήσει* καὶ οὐχὶ ἐν ἀποκεντρώσει. Ἀκριβῶς δέ, διότι τὰ πλεῖστα ἦσαν, κατὰ τὸ δόγμα τοῦ Ἰσλάμ, θρησκευτικοῦ χαρακτήρος, ἐθεωροῦντο καὶ τὰ ἀντίστοιχα τῶν λοιπῶν ἐθνοτήτων θέματα θρησκευτικά, ὡς τοιαῦτα δὲ πάντοτε ἦσαν ἀφειμένα εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν, ὡς οἱ γάμοι, τὰ διαζύγια, τὰ κληροδοτήματα, αἱ διαθήκαι, τὰ σχολεῖα, τὰ νοσοκομεῖα καὶ τὰ παντοειδῆ φιλανθρωπικά καὶ ἐκπαιδευτικά καθιδρύματα. Ἐπὶ πλέον δὲ οἱ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν μὴ μουσουλμανικῶν Κοινοτήτων, αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπων, μετεῖχον ὡς φυσικὰ μέλη καὶ τῆς διοικήσεως ἐν γένει τῶν καθαρῶς κρατικῶν ὑποθέσεων.

Εἰς τὴν δυναμένην νὰ προβληθῇ ὑπὸ τινῶν ἔνστασιν, ὅτι οἱ Σουλτάνοι ἐπενέβαινον εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἀναφερόμεθα εἰς τὰ λεχθέντα περὶ τῶν ὑπερβασίων καὶ αὐθαιρεσιῶν ἐνίων αὐτοκρατόρων, μὲ τὴν προσθήκην ὅτι αἱ ἐπεμβάσεις τῶν Σουλτάνων ἦσαν μικροτέρας ἐκτάσεως, περιοριζόμεναι εἰς ἐκθρονίσεις Πατριαρχῶν, ἢ αὐθαιρέτους ἐγκαταστάσεις ἐπισκόπων. Σημειοῦμεν ἐπίσης, ὅτι οἱ Σουλτάνοι ἐν γένει, καὶ αὐ-

* Συνέχεια καὶ τέλος.

τοὶ ἔτι οἱ αὐθαιρετοῦντες, ἀνεγνώριζον τὰς ἀρμοδιότητας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐσέβοντο τὴν ἀρχὴν, ὅτι αὐτοὶ μόνον, ἐπὶ τῇ ἀναφορᾷ τῆς Ἐκκλησίας, ἐδικαιοῦντο καὶ ὑπεχρεοῦντο νὰ ἐκδίδωσιν αὐτοκρατορικὰ διατάγματα, ἐθεώρουν δὲ καὶ ἀνεκήρυσσον ἄκυρον πᾶν αὐτοκρατορικὸν διάταγμα, *ἐὰν δὲν εἶχεν ἐκδοθῆ μετὰ προηγουμένην ἀναφορὰν πρὸς αὐτοὺς τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς Συνόδου τῶν μητροπολιτῶν.* Ὡς χαρακτηριστικὴν καὶ ἀδιάσειστον ἀπόδειξιν τῶν λεγομένων παραθέτομεν ἐπὶ λέξει δύο ἄρθρα τοῦ αὐτοκρατορικοῦ βερατίου τοῦ χορηγημένου εἰς τοὺς Πατριάρχας:

«Ὅταν ὁ Πατριάρχης τῇ συναινέσει καὶ τῶν μητροπολιτῶν παύσῃ ἢ προχειρῆσιν μητροπολίτην, ἀρχιεπίσκοπον, ἐπίσκοπον, ἱερεῖς, ἢ ὅταν ἀντὶ ἀποβιώσαντος μητροπολίτου, ἀρχιεπισκόπου ἢ ἐπισκόπου προχειρῆσιν ἕτερον..., ἢ γνώμη καὶ ἐκλογὴ τῶν ρηθέντων μητροπολιτῶν θέλουσι ληφθῆ ὑπ' ὄψιν καὶ καθυποβληθεῖσιν τῇ εὐτυχεῖ μου Πύλῃ ἀναφορᾶς σεσημασμένης τῇ σφραγίδι τῆς Συνόδου θέλει ἐκδίδοσθαι βεράτιον ὑψηλὸν διὰ τὸ ἀξίωμα μητροπολίτου, ἀρχιεπισκόπου ἢ ἐπισκόπου...».

«Ὁὐδεμία αἴτησις ἐκ μέρος τῶν πασάδων, καδῆδων ἢ ναῖπιδων ἐν ταῖς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριάρχου τελούσαις χώραις, σκοπὸν ἔχουσα κατηγορίας κατὰ μητροπολίτου, ἀρχιεπισκόπου ἢ ἐπισκόπου..., θέλει λαμβάνεσθαι ὑπ' ὄψιν, ἐὰν πρότερον δὲν ἐξακριβωθῇ καὶ ἐπιβεβαιωθῇ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου καὶ ἐὰν τυχὸν δι' οἰουδήποτε τρόπον ἠθέλην ἐπιτευχθῆ ἢ ἐκδοσις φερμανίου, μὴ προηγηθῆσιν ἐσφραγισμένων ἀναφορῶν τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς Συνόδου, τὰ τοιαῦτα φερμάνια οἰανδήποτε ἡμερομηνίαν καὶ ἂν φέρωσι, θέλουσι λογίζεσθαι ὅλως ἄκυρα καὶ μὴ ὑπάρξαντα» (Βλ. Ὁθωμανικοὶ Κώδικες ἐν ἐπισήμῳ μεταφράσει, ἐκδοσις Δημ. Νικολαΐδου, τόμ. Γ', σελ. 2744-45).

7. Ἱεροκρατία, Πολιτειοκρατία, χωρισμὸς
ἀνευ ἢ μετὰ προστασίας.

Παρὰ τὸ ἀναπτυχθὲν καὶ ἰσχύσαν ἐν Βυζαντίῳ καὶ Τουρκίᾳ σύστημα, ἀνεπτύχθησαν ἱστορικῶς καὶ δύο ἄλλα συστήματα σχέσεων. Τὸ τῆς ἱεροκρατίας ἐν τοῖς Καθολικοῖς Κράτεσι, καθ' ὃ ἡ Ἐκκλησία, ὁ Πάπας, εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ πηγὴ τῆς τε πνευματικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ ὅτι οἱ πολιτικοὶ ἡγεμόνες, ἰστάμενοι ὡς ἐκπρόσωποι αὐτοῦ καὶ μόνον ὀφείλουσι νὰ ρυθμίζωσι πᾶσαν τὴν ζωὴν τῆς πολιτείας συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας ἢ ἐντολάς αὐτοῦ. Ὡς ἕτερος πόλος τοῦ συστήματος τούτου ἀνεφάνη τὸ πολιτειοκρατικὸν σύστημα, ἢ ὁ καισαροπαπισμὸς, ἐν τοῖς προτεσταντικοῖς Κράτεσι, ἐξ ἀντιδράσεως πρὸς τὸ ἱεροκρατικὸν τοῦ Πάπα σύστημα. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο, ἀντιθέτως, ἀρχὴ καὶ πηγὴ τῆς τε Πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ ἡγεμὼν, ἢ Πολιτικὴ Ἐξουσία, οἱ δὲ Πατριάρ-

χαι, οί επίσκοποι και αί Σύνοδοι εἶναι εκπρόσωποι αὐτοῦ και ἐπὶ τῇ βάσει νόμων ὑπ' αὐτοῦ ἐκδομένων ὀφείλουσι νά ρυθμίζωσι τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν, μὲ τὸ δικαίωμα ὅπως διὰ τῶν νόμων καταπατῶσι και πάντα κανόνα τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ ὅτι ἡ ἀντιδράσις πρὸς ἐκάτερον τῶν συστημάτων τούτων ἐγέννησεν ἄλλα συστήματα ὡς παραφυάδας αὐτῶν, τὸ ἡμιερακρατικὸν και τὸ ἡμιπολιτειοκρατικὸν, δὲν ἔχει οὐδεμίαν σημασίαν.

8. Ἐλευθερία συνειδήσεως και συνέπειαι.

Σημασίαν σπουδαιοτάτην ἔχει τοῦτο μόνον τὸ γεγονός. Ὅτι ἐκ τῆς πάλης και τῶν περὶ τὰ διάφορα συστήματα ζυμώσεων διεσαφηνίσθη και ἔλαμψεν ἐν ταῖς διανοίαις τῶν πεπολιτισμένων λαῶν τὸ ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ τεθὲν δόγμα τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, ἐξ οὗ ἐπήγαγεν ἄλλο σύστημα, ὁ λεγόμενος χωρισμὸς τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ Κράτους, οὐχὶ ἐν ἐχθρικῇ τινὶ ἐννοίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ ἐννοίᾳ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία και τὰ θρησκευόμενα ἐν γένει πρέπει νά εἶναι ἀπολύτως ἐλεύθερα ἐν τῷ ἰδίῳ κύκλῳ και νά τυγχάνωσιν ἀστυνομικῆς μὲν μόνον ἀρωγῆς ὑπὸ τῶν ἀδιαφόρων θρησκευτικῶς κρατῶν, θετικῆς δὲ τοιαύτης ὑπὸ τῶν μὴ ἀδιαφόρων θρησκευτικῶς.

Οὐδὲν δὲ κράτος σήμερον ἀξιοῦν, ὅτι εἶναι πεπολιτισμένον, καθορίζει τὰς σχέσεις του πρὸς τὰ θρησκευόμενα ἀντιθέτως πρὸς τὸ δόγμα τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως. Ἀντιθέτως πάντα ἔχουσι καθιερωμένον ἐν τοῖς ἑαυτῶν συντάγμασιν τὸ δόγμα τοῦ ἀπαραβίαστου τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως, ἐπὶ πλέον δ' ἀμιλλῶνται ποῖον περισσότερο τῶν ἄλλων νά εὐλαβῆται τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἐκκλησίας ἢ τῶν θρησκευμάτων και ποῖον νά παρέχη πλεονα εὐεργετήματα εἰς αὐτὴν ἢ εἰς αὐτά. Ἰδοῦ τινα παραδείγματα τῶν διαφόρων Συνταγμάτων:

Σύνταγμα Ρουμανίας.

Τὸ ρουμανικὸν Σύνταγμα ἐψηφίσθη ἀπὸ τὰς Ἐθνικὰς Συντακτικὰς Συνελεύσεις, Βουλὴν και Γερουσίαν, τὴν 22 Ἰανουαρίου 1922 και κυρωθὲν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν ἐπίσημον Μηνύτορα τὴν 26 Μαρτίου 1923.

Εἰς τὸ ἄρθρον 22 ἀναγινώσκουμεν: «Τὸ Κράτος ἐξασφαλίζει εἰς ὅλας τὰς λατρείας ἴσην ἐλευθερίαν και προστασίαν». Ἐν συνεχείᾳ δὲ εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον, ἐδάφιον 8, τὸ ρουμανικὸν Σύνταγμα θεσπίζει ὅτι: «Τὰ ἐνδιαφέροντα τὴν ὀρθόδοξον ρουμανικὴν Ἐκκλησίαν πνευματικὰ και κανονικὰ ζητήματα κανονίζονται ὑπὸ Κεντρικῆς ἐνιαίας Συνόδου».

Σύνταγμα Σέρβων, Κροατῶν και Σλοβένων.

Τὸ ἐν λόγω Σύνταγμα ἐψηφίσθη τὴν 28 Ἰουλίου 1921.

Εἰς τὸ ἄρθρον 12, ἐδάφιον β', θεσπίζεται: «Αἱ ἀνεγνωρισμένοι θρησκευτικαὶ ὁμολογίαι αὐτοκυ-

βερῶνται ἐλευθέρως και διοικοῦν ἐλευθέρως τὰ περιουσιακὰ ἀγαθὰ, τὰ ὅποια ἀπέκτησαν, ἢ τοῖς ἐκληροδότησαν, ἐντὸς τῶν ὄρων τῶν προϋδιωρισμένων ὑπὸ τοῦ Νόμου».

Εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον 12 τοῦ Συντάγματός των, ἐδάφιον δ', ἀναγράφεται: «Αἱ ἀνεγνωρισμένοι θρησκευτικαὶ ὁμολογίαι δύνανται νά διατηροῦν σχέσεις μετὰ θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν των, οἱ ὅποιοι ἐδρεύουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐὰν τοῦτο ἀπαιτῆ τὸ Διοικητικὸν τῶν συστήμα και συμφῶνως πρὸς τοὺς σχετικὸς κανονιστικοὺς νόμους».

Σύνταγμα Σουηδίας ἐν τῇ σημερινῇ μορφῇ.

Τὸ Σύνταγμα ἐψηφίσθη τῷ 1809, ἐτροποποιήθη δὲ εἰς τὸ μεταξὺ και προσέλαβε τὴν σημερινὴν μορφήν του τῷ 1909.

Τὸ 2ον ἄρθρον καθορίζει τὰ τῆς Κρατικῆς θρησκείας και Ἐκκλησίας. Τὰ δὲ τῶν σχέσεων Πολιτείας και Ἐκκλησίας καθορίζονται οὕτω:

Ἄρθρον 87. Ἀπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν, ἐν συμφωνίᾳ μετὰ τοῦ Βασιλέως, νά θέτῃ, τροποποιῆ και καταργῆ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς νόμους: ἀλλὰ πρὸς τοῦτο συναπαιτεῖται ὡσαύτως και ἡ συναίνεσις τῆς Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνόδου. Ἄνευ τῆς συναινέσεως ταύτης δὲν ἔχει κύρος οὐδεμία ψήφισις νέου νόμου, οὐδεμία τροποποίησις και κατάργησις ἰσχύοντος νόμου.

Ἄρθρον 88. Προηγηθεῖσα ἐρμηνεία Ἐκκλησιαστικῶν νόμων ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου χάνει τὸ κύρος της διὰ τὰ δικαστήρια, εὐθὺς καθὼς ἢ μετὰ τὴν ἐρμηνείαν ταύτην συνεληθούσα πρώτῃ Ἐκκλησιαστικῇ Γενικῇ Συνόδῳ ἢ ἔλεγε προβῆ εἰς ἰδικὴν της ἐρμηνείαν, ἢ ὅποια εἶναι ἔκτοτε και διὰ τὰ Δικαστήρια ἢ μόνῃ αὐθεντικῇ και ἰσχύουσα.

Σύνταγμα Ὀλλανδίας.

Κατὰ τὸ Σύνταγμα τοῦτο, ὅλαι αἱ Ἐκκλησίαι ἀπολαύουν ἴσης ἐλευθερίας ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ νόμου και δικαιούνται εἰς ἴσην προστασίαν παρὰ τοῦ Κράτους. Ἡ ἐλευθερία ὅμως αὕτη δὲν ἀποκλείει τὴν πατρικὴν συμβολὴν τοῦ Κράτους εἰς περίπτωσιν ἀνάγκης διὰ τὴν τήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως.

«Οἱ μισθοί, αἱ συντάξεις και τὰ ἄλλα ἔσοδα, τὰ ὅποια αἱ διάφοροι Ἐκκλησίαι ἀπελάμβανον τῷ 1815, παραμένουν ἐν ἰσχύϊ. Ἐπιτρέπεται ἡ αὐξήσις, ὅταν ἤθελον θεωρηθῆ ἀνεπαρῆγῃ. Δύνανται νά χορηγηθοῦν μισθοὶ εἰς λειτουργοὺς Ἐκκλησιῶν, πού δὲν ἐλάμβανον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν».

«Ὁ Νόμος τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1853 ἐκανόνισεν ὀριστικῶς τὰς σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν και τοῦ Κράτους. Ὅλαι αἱ Ἐκκλησίαι διοικοῦν ἐλευθέρως τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις των. Αἱ ἀποφάσεις των κοινοποιοῦνται εἰς τὸν Βασιλέα: ἀλλὰ δὲν χρειάζονται νά ἐγκριθοῦν καθ' ἣν περίπτωσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν χρειάζονται τὴν συνδρομὴν τοῦ Κράτους διὰ νά ἐξασφαλίσουν τὴν ἐκτέλεσίν των.

Σύνταγμα Βελγίου ἐν τῇ σημερινῇ μορφῇ.

Ἄρθρον 16. Τὸ Κράτος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ παρεμβαίνει οὔτε εἰς τὴν ἀνάδειξιν, οὔτε εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῶν λειτουργῶν οὐδεμίᾳς θρησκείας, μήτε νὰ ἀπαγορεύῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ἀλληλογραφίαν μὲ τοὺς ἀνωτέρους τῶν καὶ τὴν δημοσίευσιν τῶν πράξεων τῶν, μὲ μόνην εὐθύνην τῶν, εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν περίπτωσιν, τὴν συνήθη γενικῶς διὰ τὸν τύπον καὶ τὰς δημοσιεύσεις τοῦ τύπου.

Ἄρθρον 117.—Οἱ μισθοὶ καὶ αἱ συντάξεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν λειτουργῶν βαρύνουν τὸ Κράτος· τὰ δὲ πρὸς τοῦτο ποσὰ ἀναγράφονται εἰς τὸν ἐτήσιον αὐτοῦ προϋπολογισμόν.

Σύνταγμα Φινλανδίας.

Κατὰ τὸ Φινλανδικὸν Σύνταγμα τῆς 17ης Ἰουλίου 1919, ἄρθρον 83, «ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ διοικήσις τῆς Εὐαγγελικῆς Λουθηρανῆς Ἐκκλησίας κανονίζονται δι' ἀποφάσεων ἰδικῶν τῆς».

Σύνταγμα Λιθουανίας.

Κατὰ τὸ Σύνταγμα τῆς Λιθουανίας (τοῦ 1922) ἄρθρον 84, «εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησιαστικὰς ὁμολογίας, τὰς ὑφισταμένας ἐν Λιθουανίᾳ, ἀναγνωρίζεται ἴσον δικαίωμα πρὸς αὐτοδιοίκησιν τῶν ὡστε συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῶν, ἢ τὰ καταστατικὰ τῶν, νὰ ἐπιτελοῦν τὰ τῆς λατρείας τῶν, νὰ ἰδρῦσιν καὶ νὰ διευθύνουν οἴκους ἀφιερωμένους εἰς τὴν λατρείαν τῶν, σχολεῖα, ἰδρύματα παιδαγωγικὰ καὶ ἀγαθοεργὰ, μοναστήρια, θρησκευτικὰς ἀδελφότητας, νὰ ἐπιβάλλουν εἰς τὰ μέλη τῶν φόρους ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῶν ὀργανώσεων, νὰ ἀποκοτῶν ἀγαθὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα καὶ νὰ τὰ διοικοῦν».

«Αἱ Ἐκκλησίαι κατέχουν εἰς τὸ Κράτος τὴν θέσιν ἠθικῶν προσώπων.

«Οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τὰς στρατιωτικὰς ὑποχρεώσεις».

Ἄρθρον 87.—Οἱ νόμοι προστατεύουν τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἄλλας ἑορτασίμους ἡμέρας, τὰς ἀνεγνωρισμένας ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Σύνταγμα Γερμανικοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 137.—Κάθε θρησκευτικὴ Ἐταιρία κανονίζει καὶ διοικεῖ ἐλευθέρως τὰς ὑποθέσεις τῆς κατὰ τὸν Νόμον τὸν ἰσχύοντα δι' ὅλας τὰς θρησκευτικὰς Ἐταιρίας καὶ ἀσκεῖ τὰς ἀρμοδιότητάς τῆς χωρὶς τὴν παρέμβασιν τοῦ Κράτους ἢ ἄλλων τοπικῶν ἐξουσιῶν.

Ἄρθρον 138.—Ἡ ἰδιοκτησία καὶ τὰ ἄλλα δίκαια τῶν θρησκευτικῶν Ἐταιριῶν καὶ συνεταιρισμῶν ἐπὶ τῶν καθιδρυμάτων τῶν, τῶν προωρισμένων εἰς τὴν θρησκευτικὴν λατρείαν, ἢ τὴν διδασκαλίαν, ἢ τὴν ἀγαθοεργίαν, ἢ καὶ ἐπὶ κληροδοτημάτων καὶ ἄλλων περιουσιακῶν ἀγαθῶν, προστατεύονται ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Σύνταγμα Βαυαρίας.

Ἀπὸ τὸ Βαυαρικὸν Σύνταγμα τῆς 14ης Αὐγούστου 1919, εἰς Μέρος Δ', παράγρ. 18, ἐδ. γ':

«Εἰς τὰς Ἐκκλησίας καὶ τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Κοινότητες ἀσφαλίζεται ἡ ἐξουσία τοῦ κανονίζειν καὶ διοικεῖν αὐτονόμως τὰς ὑποθέσεις τῶν. Ἐπίσης εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Κοινότητες, αἱ ὁποῖαι κατέχουν τὴν νομικὴν ιδιότητα τῶν Σωματείων Δημοσίου Δικαίου, ἐξασφαλίζεται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιβάλλειν εἰς τὰ μέλη τῶν φόρους ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν προσδιοριζομένων ὑπὸ τοῦ Νόμου περὶ Κοινοτικῶν Σωματείων.

Σύνταγμα Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Τὴν 17ην Σεπτεμβρίου 1787 ἐψηφίσθησαν ἀπὸ τὸ Κογκρέσσον 15 πρόσθετα ἄρθρα. Ἐξ αὐτῶν τὸ πρῶτον κηρύττει τὸ Κογκρέσσον ἀναρμόδιον διὰ νομοθετήματα θρησκευτικὰ (σελ. 8, 9).

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Κατὰ Νόμον νεώτατον τῆς 25 Δεκεμβρίου 1919, τὰ ἀφορῶντα τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν νομοσχέδια καταρτίζονται ὑπὸ ἰδίας Ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπείας. Αἱ δὲ Βουλαι, ἀφοῦ ἀκούσουν τὴν ἐπ' αὐτῶν ἔκθεσιν τριακονταμελοῦς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀνὰ 15 ἐξ ἑκατέρων τῶν δύο Βουλῶν, ἢ τὰ ἀπορρίπτουν ἢ τὰ ψηφίζουν ὡς ἔχουν ἄνευ τροποποιήσεως. Ἐννοεῖται, ὅτι εἰς τὴν πράξιν κανῶν εἶναι ἡ ψηφίσις.

8. Τὸ ἐν Ἑλλάδι σύστημα σχέσεων.

Τὸ κρατήσαν ἐν Ἑλλάδι σύστημα σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Κράτους ἀπέρρευσεν ἐκ μιᾶς ἀγαθῆς διαθέσεως καὶ ἐκ μιᾶς ἐπιβολῆς.

Ἡ ἀγαθὴ διάθεσις ἦτο νὰ συνδεθῇ τὸ Κράτος πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον αὐτοῦ μητέρα Ἐκκλησίαν, ὡς ἦτο προηγουμένως πρὸς αὐτὴν συνδεμένη ἡ Βυζαντινὴ Πολιτεία, καὶ ἐν ἀπολύτῳ σεβασμῷ πρὸς τὰς ἀρμοδιότητας τῆς Ἐκκλησίας νὰ προστατεύῃ αὐτὴν, νὰ καθιστᾷ τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς καὶ πολιτειακῶς ἐκτελεστάς, καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ τῆς πολυτίμου συνεργασίας αὐτῆς πρὸς ὄφελος ἔθνικόν. Δὲν ἐσκέφθη λοιπὸν ἀρχικῶς νὰ πράξῃ τι ἐναντίον τῆς βουλήσεως καὶ τῆς κρίσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ συνειδησις αὐτοῦ ἐκ τῆς μακραιῶνος παραδόσεως καὶ τῶν ἐκ τῆς δουλείας σφυρηλατηθέντων ἰσχυροτέρων μετ' αὐτῆς δεσμῶν ἦτο ἰσχυρά, ὥστε νὰ ἐπιθυμῇ νὰ ἐνεργῇ ἐν συνεννοήσει καὶ συμπράξει μετὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλ' ἐμεσολάβησε μίᾳ ἐπιβολῇ προελθοῦσα ἐκ τῆς ἀντιβασιλείας τοῦ Ὀθωνος Ὁ ἐμπεπιστευμένος τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἐκ τῶν τριῶν μελῶν τῆς τότε ἀντιβασιλείας Μαυραῖο ἦτο προτεστάντης καὶ ὡς τοιοῦτος δέ, γνωρίζων μόνον τὰς ἱεροκρατικὰς τάσεις τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀντιτίθετο εἰς αὐτάς καὶ ἦτο ἐμπεπιστευμένος ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀντιθέτου πολιτειακοῦ συστήματος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Μαυραῖος

οὐδὲν ἐγνώριζε περὶ τῶν ἀντιλήψεων καὶ πέποιθῆσεν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐν ἀπολύτῳ εὐλογοῦντα ἀποδίδει τῷ Καίσαρι τὰ τοῦ Καίσαρος καὶ ἐπιφυλάσσει δι' ἑαυτὴν μόνον τὰ τοῦ Θεοῦ, ἐσκέφθη νὰ λάβῃ προκαταβολικῶς πάντα τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα εἶχον λάβει κατὰ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας τὰ προτεσταντικὰ κράτη, ἦτοι νὰ ὑποδουλώσῃ τὴν Ἐκκλησίαν διὰ νὰ εἶναι ἡσυχος. Καὶ πρῶτον ἐπέδωξε τὴν αὐθαίρετον αὐτοκεφαλοποίησιν τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸ 1833. Ἄλλ' ἐπειδὴ εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν Ἑλλήνων διειρηθεῖτο ἐρριζωμένη ἡ συνείδησις τῆς ἐν συμπράξει μετὰ τῆς Ἐκκλησίας ῥυθμίσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἠθέλησε νὰ κατοχυρώσῃ τὸ πρῶτον κατασκευάσασα αὐτοῦ, ἦτοι τὴν αὐτοκεφαλοποίησιν καὶ τὸν Καταστατικὸν χάρτην τοῦ ὅλως ἐπιφανειακῶς διὰ τῆς ἐγκρίσεως τῶν τότε ἱεραρχῶν, τοὺς ὁποίους ὅμως, καίτοι ἀμάθεις τότε, δὲν ἐκάλεσεν εἰς σύνοδον, ἀλλ' ἐξεβίασε τὰς ὑπογραφὰς ἀνὰ μίαν διὰ διαφόρων μεθόδων. Οὕτω δὲ προέκυψεν ὁ πρῶτος Καταστατικὸς χάρτης τῆς αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος ἦτο πιστὴ ἀντιγραφή μὲ παραλλαγὴν λέξεων τινῶν τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Βαυαρικοῦ Κονιστορίου τοῦ 1818. Ἐκ τούτου ἀντὶ νὰ προαχθῇ, ἦτο φυσικὸν νὰ ἀπαμβλυνθῇ ἔτι μᾶλλον ἢ ἐκ τῆς δουλείας ἡμβλυμένη ἐκκλησιαστικὴ συνείδησις τῶν ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων, καὶ ἰδίᾳ τῶν πολιτικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐν τῷ καθιερωθέντι συστήματι εἶχον πολὺ στενὴν πολιτικὸν περιεχομένον ἐκτίμησιν. "Ὅτε, βραδύτερον, τὸ Κράτος ἐζήτησε τὴν εὐλογίαν καὶ ἀναγνώρισιν τῶν τελεσθέντων ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὸ τελευταῖον ἐκήρυξε μὲν τὸ πρῶτον κανονικῶς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοκέφαλον καὶ καθώρισε διὰ τοῦ συνοδικοῦ Τόμου τοῦ 1850 τὴν θέσιν αὐτῆς ἀπέναντι τοῦ Κράτους ὅλως κανονικῆν, ἀλλὰ τὸ κακὸν εἶχε προχωρήσει. Τὸ Κράτος, ἐκτιμῶν ἐσφαλμένως, δι' ὅς ἐξεθέσαμεν στενὰς πολιτικὰς ἀντιλήψεις, ἐχούσας ψυχολογικὰς προϋποθέσεις, ἴσως οὐχὶ ἐντελῶς ἀδικαιολογήτους διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, δὲν ἠθέλησε νὰ τοποθετήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ τῶν ὑποδειχθεισῶν ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου κανονικῶν γραμμῶν, ἐναντίον καὶ αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1844, τὸ ὁποῖον ἀναγνωρίζει καὶ καθιεροῖ ἐν πληρότητι τὰ κυριαρχικὰ τῆς Ἐκκλησίας δικαιώματα. Ὑποχρεωμένον νὰ ψηφίσῃ νέους ἐκκλησιαστικοὺς νόμους (Καταστατικὸν νόμον, περὶ ἐπισκοπῶν καὶ ἐπισκόπων) καὶ μὴ θέλον νὰ ἀπόστη τοῦ πρώτου, τοῦ παλαιοῦ, ἐπέδωξε νὰ ἐπιτύχῃ καὶ πάλιν τὴν ἔγκρισιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἡ ὁποία κατὰ τὴν συνείδησιν τοῦ εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ ἦτο ἀπαραίτητος. Καὶ ἐπέτυχε τοῦτο βιαίως. Κατὰ τὸ 1852 δηλονότι ἡ Ἱερά Σύνοδος, τῆς ὁποίας ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἡ τυπικὴ ἔγκρισις ἐπὶ τῶν ἐν σχεδίᾳ νόμων Σ'. καὶ ΣΑ', ἐπέφερε κανονικὰς τινὰς παρατηρήσεις. Ἄλλ' ὁ

ὑπουργὸς ἐπέστρεψε δις τὸ ἔγγραφον μετ' ἀπειλῶν καὶ τῆς ἀξιώσεως νὰ ἐγκριθῶσι τὰ νομοσχέδια ἄνευ οὐδεμιᾶς παρατηρήσεως ἢ διορθώσεως. Ἡ Σύνοδος ἠναγκάσθη νὰ ἐγκρίνῃ τὰ νομοσχέδια ὡς περιέχοντα «οὐδὲν τὸ ἐναντιούμενον οὔτε εἰς τὰ θεῖα δόγματα, οὔτε εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις». Ἐσημείωσε μόνον ἐν τέλει ὅτι «πέποιθεν εἰς τὴν σύνεσιν καὶ τὴν εὐσέβειαν τοῦ τε ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, ὅτι εἰς τὰς νομικὰς διατάξεις θέλουσιν ἀποβλέπει εἰς τὴν εὐστάθειαν καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἣτις ταυτίζεται μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ τῆς Πολιτείας». Καὶ τὸ ἔγγραφον ὅμως τοῦτο ἐπέστρεψεν ὁ ὑπουργὸς ἐξανγκάσας τὴν σύνοδον νὰ ὑπογράψῃ δῆλωσιν ἐγκρίσεως χωρὶς οὐδεμίαν ἐπιφύλαξιν.

Ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν παντὸς καλοπίστου ἀναγνώστου ἐπὶ τῶν δύο τελευταίων παραδειγμάτων, Maurer (1833) καὶ ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν (1852) εἶναι τοῦτο: ὅτι ἐνῶ ἡ αὐθαίρεσις τῶν ἀναφερομένων κρατικῶν ὀργάνων εἶχε φθάσει εἰς τὸ κατακόρυφον καὶ δὲν ἔχει οὐδαμοῦ παράδειγμα ὁμοίον, ἐν τούτοις πιεζόμενοι ἀδυσωπήτως ὑπὸ τῆς γενικῆς τῶν ὀρθοδόξων συνειδήσεως, ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἐτόλμησαν νὰ προχωρήσωσιν ἄνευ αὐτῆς, ἀλλ' ἐπέδωξαν νὰ προχωρήσωσιν μετ' αὐτῆς, ἔστω καὶ κατὰ τρόπον ἐπιφανειακὸν καὶ βίαιον.

Ἐκτοτε βεβαίως οἱ χαρακτήρες καὶ τὰ ἦθη ἔχουσιν ἀπαλυνθῆ, οἱ δὲ ταγοὶ τῆς Πολιτείας ἀπὸ τοῦ 1910 ἰδίως ἐδείχθησαν πρόθυμοι, ἵνα κατοχυρώσωσι νομοθετικῶς πολλὰ αἰτήματα τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ ἔπραξαν ὅμως καὶ τὸ πράττουσι χωρὶς ἀκόμη νὰ ἔχῃ ἀποκτηθῆ ἡ βαθεῖα συναίσθησις, ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν τοῦ ὀρθοδόξου Κράτους. Καὶ εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον ὑποχρέωσις τοῦ ὀρθοδόξου Κράτους, καθόσον πρόκειται περὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἱστορία τῆς ὁποίας προδίδει, κατὰ λόγον συνεχῆ καὶ ἀδιατάρακτον, μόνον στοργὴν καὶ ἀφοσιώσεις πρὸς τὸ Κράτος καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἀποβαίνει ἀκατανόητος ἡ ἔλλειψις τῆς ψυχικῆς ἱκανότητος διὰ τὸν ἐνστερνισμόν τῆς ὑποχρέωσεως ταύτης. Διότι εἶναι ἀδικαιολόγητον τὸ φαινόμενον, ὅτι ἀπαξ ἐποτίσθησαν οἱ ἐκάστοτε ἐκπρόσωποι τῆς Πολιτείας μὲ τὸ ἐπιβληθὲν νόμον πολιτικοκρατικὸν σύστημα, διατηροῦσι πάντοτε ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας τὴν ψυχολογίαν τοῦ Κυριάρχου, ἔστω καὶ κατὰ τρόπον περισσότερον λεπτὸν ἐκδηλουμένην. Διὰ τοῦτο καὶ προβαίνουν πολλάκις εἰς αὐτοβούλους τροποποιήσεις διατάξεων, ὧν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ζητεῖται ἡ νομοθετικὴ κατοχύρωσις. Τοῦτο ὅμως εἶναι δημιουργικὸν συγκρούσεων μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἐπιζημιῶν εἰς ἀμφοτέρας. Δὲν εἶναι ὅμως ἐπιτρε-

πτὸν νὰ παράτεινται καὶ νὰ κρατῆ τὴν Ἐκκλησίαν ἐν θλίψει καὶ ὀδύνῃ. Καὶ λέγομεν ἐν θλίψει καὶ ὀδύνῃ, διότι ἡ Ἐκκλησία, ὄργανισμὸς εἰρηνικὸς καὶ εἰς εἰρήνην καθοδηγοῦσα τὰ ἑαυτῆς τέκνα, ἀπεχθάνεται ὄχι τὰς συγκρούσεις, ἀλλὰ καὶ τὴν δημιουργίαν δυσαρρεσκειῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Πολιτείαν. Ἐξ ἄλλου δὲν διενεώθη, οὐδὲ ἠθέλησέ ποτε νὰ ζητήσῃ τὸν χωρισμὸν αὐτῆς ἀπὸ τῆς Πολιτείας ἕνεκα τῶν ἱστορικῶν δεσμῶν, τοὺς ὁποίους ἔχει μετ' αὐτῆς, καὶ τῶν ὠφελειῶν, τὰς ὁποίας ἔχει ἢ συναλληλία αὕτη πρὸς τὸ Ἔθνος. Γνωρίζει ἡ Ἐκκλησία, ὅτι σήμερον τὸ ἄριστον σύστημα σχέσεων Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Πολιτείαν διὰ τὴν καθαρῶς πνευματικὴν ὑπόστασιν της εἶναι ὁ χωρισμὸς, ὡς ἐκφράζεται καὶ ὁ ἀείμνηστος Δημ. Γούναρης ἐν ἐπιστολῇ του, δημοσιευθεῖσα ἐν ἄρθροισι καὶ ἔργοισι Κεντρ. Ἐκκλησ. Συνδέσμου, σελ. 20—22 (1921). Ἡ Ἐκκλησία θέλει ἐν τούτοις νὰ διατηρήσῃ καὶ τοὺς ἱστορικοὺς της μετὰ τῆς Πολιτείας δεσμούς καὶ τὸν ἔθνικόν αὐτῆς χαρακτήρα καὶ ἀποστολήν. Ἐπιθυμεῖ ὅμως νὰ ἀρθῆ πᾶσα ἀφορμὴ καὶ τῆς ἐλαχίστης συγκρούσεώς της πρὸς

τὴν Πολιτείαν καὶ αἱ ἀμοιβαῖαι σχέσεις νὰ εἶναι πάντοτε καὶ ἐν πληρότητι εἰλικρινεῖς καὶ ἄρμονικαί. Καὶ τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῆ, ἐὰν ἐγκραταλειφθῆ ἡ περιγραφεῖσα πεπατημένη καὶ ἀποφασίση ἡ Πολιτεία νὰ δεχθῆ καὶ νὰ κατοχυρῶσιν συνταγματικῶς τὸ ὑπὸ τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας παμψηφεί ἀποφασισθὲν πρὸς ὑποβολὴν αἴτημα, καθ' ὃ οὐδεὶς νόμος ἑκκλησιαστικὸς θὰ εἰσαγῆται εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ἐὰν δὲν ζητηθῆ παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Πολιτείας ἐχούσης τὸ δικαίωμα οὐχὶ νὰ τροποποιῆ, ἀλλὰ νὰ ἀπορρίπτῃ μόνον, ἢ εἰσαγόμενος ὑπὸ τῆς Πολιτείας νὰ φέρῃ τὴν σύμφωνον γνώμην τῆς Ἐκκλησίας.

Τοῦτο θὰ ἀποβῆ σταθμὸς σπουδαῖος εἰς τὰς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας καὶ θὰ εἶναι ἐν διάμεσον στάδιον διὰ τὴν μελλοντικὴν ἐξέλιξιν τὴν ὑπὸ τῶν περιστάσεων ὑπαγορευθεῖσαν, καὶ οὕτω Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία, ἄρμονικώτατα συνεργαζόμεναι καὶ συμπληροῦσαι ἀλλήλας εἰς τοὺς σκοποὺς αὐτῶν, θὰ ἐπιτελέσωσιν εἰς τὸ μέλλον, ἄνευ προστριβῶν, εὐστοχώτερον τὸ καθήκον τῶν ἀπέναντι τοῦ Ἔθνους.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΑ ΠΟΣΑ

	Ἡμερομ.	ξέν. νομίσμ.	δραχμ.
1) Παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῆς Ἀνοικοδομήσεως ἐν Εὐρώπῃ, Λονδίνου, διὰ τῆς Τραπ. Ἀθηνῶν ἐπ' ὀνόματι τοῦ κ. Α. Ἀλιβιζάτου.	25/2/47 26/2/47 27/3/47	λίραι 2000 2000	39.840.000 39.840.000 39.840.000
2) Παρὰ τῆς ἰδίας ἐπιτροπῆς διὰ τῆς Ἐμπορικῆς Τραπ. ἐπ' ὀνόματι τοῦ κ. Α. Ἀλιβιζάτου	29/4/47	2000	39.840.000
3) Παρὰ τῆς ἰδίας Ἐπιτροπῆς διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐπ' ὀνόματι τοῦ κ. Α. Ἀλιβιζάτου	25/5/47	2000	39.840.000
4) Παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν Γενεύης διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπ. ἐπ' ὀνόματι τοῦ κ. Α. Ἀλιβιζάτου	25/5/47	Φρ. Ἐλβ. 5000	5.725.000
5) Παρὰ τῆς Παγκοσμίου Ἐκκλησιαστικῆς Βοηθείας Νέας Ὑόρκης ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Δαμασκηνοῦ.	7/5/47	δολάρια 14000	69.720.000
6) Παρὰ τῆς ἰδίας Ἐπιτροπῆς διὰ τῆς Τραπέζης Ἑλλάδος δι' ἐνίσχυσιν ἱερέων καὶ Χριστιανικῶν Ὁργανώσεων διὰ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Δαμασκηνοῦ	10/6/47	70000	348.000.000
7) Παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῆς Ἀνοικοδομήσεως ἐν Εὐρώπῃ Λονδίνου διὰ τῆς Τραπ. Ἀθηνῶν διὰ τὴν Εὐαγγελικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ὀνόματι τοῦ κ. Α. Ἀλιβιζάτου		λίραι 50	1.000.000
			623.645.000
			1.000.000
		Προηγούμενον ὑπόλοιπον	
		Σύνολον δραχ.	624.645.000

ΔΙΑΤΕΘΕΝΤΑ ΠΟΣΑ (συνολικῶς)

1) Διὰ καταστραφέντας ἐκ τοῦ πολέμου καὶ κατακτητῶν Ἰ. Ναοὺς τῆς Ἑλλάδος	Δραχ. 101.000.000
2) Διὰ πάστορα Κυριακάκη τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας	5.000.000
3) Δι' ἀπόρους ἱερεῖς τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος .	30.600.000

4) Δι' ἐνίσχυσιν τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν	18.000.000
5) Διὰ βιβλία τῶν ἀπόρων Φοιτητῶν	11.172.000
6) Δι' ἐνίσχυσιν ἀνταρτοπλήκτων ἱερέων	38.000.000
	203.772.000
7) Διὰ 1.506 κουβέρτες διὰ πυροπαθεῖς ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος	
8) Διὰ 30 κουβέρτες διὰ τὴν Α' Εὐαγ.	

γελικήν Ἐκκλησίαν καὶ 20 κονβέρτες διὰ τὰς ἐλευθέρους Ἐθαγ. Ἐκκλησίας	69.720.000
9) Διὰ τοὺς ἀπόρους ἱερεῖς τῆς Ἐκκλη- σίας τῆς Ἑλλάδος	277.000.000
10) Δι' Ἐυαγγελικὰς Ἐκκλησίας	30.000.000
11) Διὰ Χριστ. Ὀργανώσεις	40.000.000
	<u>620.492.000</u>

12) Εἰς Πάστορα Κυρια- κάκην τῆς Ἐυαγγελικῆς Ἐκκλησίας Λιρ. 50	1.000.000
Ἐξοδα Τραπεζῶν	642.870
	<u>622.134.870</u>

Ἐπόλοιπον ἀπομένον ἐν τῇ Τραπεζῇ	2.510.130
Δραχ.	<u>624.645.000</u>

Τὸ ποσὸν τῶν 10.000 λιρῶν ὡς καὶ τῶν 5.000 Ἐλβ. Φράγκων διετέθη κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν δωρη-
τῶν διὰ τοὺς ἑξῆς σκοποὺς.

- 1) Διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ὑπο-
στάντων ζημίας Ναῶν.
- 2) Διὰ τὴν βοήθειαν τῶν ἀπόρων ἱερέων.
- 3) Διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν Ἐκκλησια-
στικῶν Σχολῶν.
- 4) Διὰ βιβλία τῶν ἀπόρων Φοιτητῶν τοῦ Παν(μίου)
Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.
- 5) Δι' ἐνίσχυσιν ἀνταρτοπλήκτρων καὶ πυροπαθῶν
ἱερέων Β. Ἑλλάδος.
- 6) Δι' ἐνίσχυσιν Ἐυαγγελικῶν Ἐκκλησιῶν.

Κεφ. 1) ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ ΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΠΟ-
ΛΕΜΟΥ ΥΠΟΣΤΑΝΤΩΝ ΖΗΜΙΑΣ ΝΑΩΝ
ΚΑΤΑ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

	λίραι	Δραχμαί
1) Ἱ. Μητρόπολις Κρήτης	50	1.000.000
2) » Ἀρκαδίας	150	3.000.000
3) » Ρεθύμνης	350	7.000.000
4) » Κυδωνίας	350	7.000.000
5) » Λάμπης	50	1.000.000
6) » Σητείας	350	7.000.000
7) » Κισσάμου	150	3.000.000
8) » Κοζάνης	150	3.000.000
9) » Ἐδέσσης	150	3.000.000
10) » Ναυπακτίας	100	2.000.000
11) » Προβέζης	100	2.000.000
12) » Σισανίου	250	5.000.000
13) » Σερρών	100	2.000.000
14) » Κεφαλληνίας	500	10.000.000
15) » Ἀκαρνανίας	150	3.000.000
16) » Ἀργολίδος	150	3.000.000
17) » Ἡλείας	100	2.000.000
18) » Θηβῶν	100	2.000.000
19) » Καλαβρύτων	200	4.000.000
20) » Κορινθίας	100	2.000.000
21) » Κερκύρας	250	5.000.000
22) » Λαρίσης	150	3.000.000
23) » Παραμυθίας	150	3.000.000
24) » Πολυανῆς	150	3.000.000
25) » Τρίκκης	250	5.000.000
26) » Φθιώτιδος	400	8.000.000
27) » Ρόδου	100	2.000.000
		<u>101.000.000</u>

(Ἐντολή Τραπεζ. ἀριθ. 304)054
ἀριθμ. Λογαριασμοῦ 400359 τῆς 13)6)47.

Διὰ πάστορα Κυριακάκην διὰ
τὴν Ἐυαγγελικὴν Ἐκκλησίαν £ 250 5.000.000
(Λογαριασμός Τρ. Ἀθηνῶν 450)207,17)3)47)

Κεφ. 2) ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΡΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ
Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

- 1—17) Εἰς τοὺς Μητροπολίτας Ἀττικῆς, Αἰτωλο-
καρνανίας, Ἀργολίδος, Ἄρτης, Γόρτυνος, Γυ-
θείου, Διδυμοτείχου Δράμας, Δριτίνουπόλεως,
Ἐδέσσης, Ζιχνῶν, Θηβῶν, Θήρας, Ἱερισσοῦ, Κα-
ρουστίας Καστορίας καὶ Κασσανδρείας ἀνὰ δραχ-
μὰς 500.000 8.500.000
- 18) Ἰωαννίνων 1.200.000
- 19) Καλαβρύτων 1.000.000
- 20) Κερκύρας 700.000
- 21) Κεφαλληνίας 1.000.000
- 22—48) Εἰς τοὺς Σ. Μητροπολίτας
Κοζάνης, Λαρίσης, Μαντινείας, Μα-
ρωνείας, Μηθύμνης, Κορινθίας,
Παροναξίας, Προβέζης, Σισανίου,
Σύρου, Φλωρίνης, Φωκίδος, Χαλκί-
δος, Κρήτης καὶ τοὺς Ἐπισκόπους
Πέτρας, Σιτείας, Κισσάμου, Κυδω-
νίας, Ρεθύμνης καὶ Λάμπης ἀνὰ
δραχμὰς 500.000 10.000.000
- 42—44) Εἰς τοὺς Μητροπολίτας Μεσ-
σηνίας, Ναυπακτίας καὶ Τρίκκης
ἀνὰ δραχμὰς 1.000.000 3.000.000
- 45—46) Εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην
Φθιώτιδος καὶ τὸν Ἐπίσκοπον Ἀρ-
καδίας ἀνὰ δραχμὰς 2.000.000 4.000.000
- 47) Εἰς τὸν Σ. Μητροπολίτην Σπάρτης 900.000
- 48) » » » Ὑδρας 300.000

Δραχ. 30.600.000

(Λογ/σμός Τραπ. Ἀθηνῶν ἀριθ. 450)207 15/4/1947)

Κεφ. 3) ΔΙ' ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ ΙΕΡΑΤΗΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

- 1) Ἐκκλησ. Σχολὴ Κορίνθου λίραι
150 ἥτοι δραχ. 3.000.000
- 2) Ἐκκλησιαστ. Σχολὴ Λαμίας λίραι
150 ἥτοι δραχ. 3.000.000
- 3) Εἰς τὰς Ἐκκλησ. Σχολὰς Κρήτης,
Ξάνθης, Βελλᾶς, Κοζάνης, Σερρών
καὶ τὸ Ἐκκλησ. Φροντιστήριον Ρι-
ζαρείου ἀνὰ λίρας 100 ἥτοι ἀνὰ
δραχ. 2.000.000 δραχ. 12.000.000

Δραχ. 18.000.000

(Λογ/σμός Τραπ. Ἀθηνῶν ἀριθ. 450)207 26/5/1947)

Κεφ. 4) ΔΙΑ ΒΙΒΛΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓ.
ΣΧΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ—ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- 1) Δι' ἀγορὰν βιβλίων τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς
Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν λίραι 438 1/2
ἥτοι δραχ. 8.772.000, ἥτοι :
- 1) Εἰς Βιβλιοπωλεῖον «Ζωῆς» Δραχ. 5.780.000
- 2) » Π. Μπρατσιώτην Καθηγ. » 630.000
- 3) » Λ. Φιλίππιδην » 38.000
- 4) » Β. Βέλλαν » 20.000
- 5) » Γ. Σατηρίου » 420.000
- 6) » Π. Δημητράκον ἐκδότην » 304.000

7) Εἰς Π. Ράνον	Δρχ.	200.000
8) » Α. Δουράμπειν Βιβλ. Ἐστία	»	439.000
9) » Γεωργαντόπουλον	»	480.000
10) » Π. Μπρατσιάτην Καθηγητ.	»	141.000
11) » Γ. Σωτηρίου	»	240.000
12) » Π. Δημητράκον	»	80.000
	Δρχ.	<u>8.772.000</u>

Ἐντολῆ Τραπ. Ἀθηνῶν Ἀριθ. 450)207 3)6)47.

2) Δι' ἀγορὰν βιβλίων τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης διὰ τοῦ Κοσμητοῦ τῆς Σχολῆς κ. Δ. Κουϊμουτσοπούλου λίραι 120 ἤτοι δρχ. 2.400.000 Ἐντολῆ Τρ. Ἀθηνῶν 10/6 47

Ἦτοι λίραι 438 1/2	Δρ.	8.772.000
καὶ λίραι 120	»	2.400.000
Σύνολον λίρ. 558 1/2	Δρ.	<u>11.172.000</u>

Κεφ. 5) ΔΙ' ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ ΤΩΝ ΑΝΤΑΡΤΟΠΛΗΚΤΩΝ ΚΑΙ ΠΥΡΟΠΑΘΩΝ ΙΕΡΕΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1) Σ. Μητροπολίτας Ἀλεξανδρουπόλεως, Βεροίας ἀνὰ 1.000.000	Δρχ.	2.000.000
2) Γρεβενῶν	»	2.000.000
3) Διδιμοτείχου, Δρυινοπούλεως, Ἐδέσσης ἀνὰ 1.000.000	»	3.000.000
4) Θεσσαλονίκης	»	2.000.000
5) Κοζάνης	»	1.000.000
6) Ναυπακτίας	»	2.000.000
7) Ξάνθης, Πολυανῆς, Σερρών, Σισανίου ἀνὰ 1.000.000	»	4.000.000
8) Φθιώτιδος	»	4.000.000
9) Ἱερισσοῦ, Κρήτης, Ἀρκαδίας, Ρεθύμνης, Κυδωνίας, Λάμπης, Σητείας, Κισσάμου ἀνὰ 1.000.000	»	8.000.000
10) Φλωρίνης	»	7.000.000
11) Λαρίσσης, Ζιχνῶν, Πέτρας ἀνὰ 1.000.000	»	3.000.000
		<u>38.000.000</u>

(Λογ/σμός Τραπ. Ἀθηνῶν ἀριθ. 304)054 3/6/1747)

Τὸ ποσὸν τῶν 14.000 δολαρίων διετεῖθη κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν δωρητῶν δι' ἀγορὰν κλινοσκεπασμάτων διὰ τοὺς πυροπαθεῖς καὶ ἀπόρους ἱερεῖς τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἑλλάδος ὡς ἑξῆς: (ταῦτα ἠγοράσθησαν καινούργη παρὰ τοῦ ἐργοστασίου Λαναρά).

1) Ἱ.Μητροπόλις Ἀρτης	Κλινοσκεπ.	74
2) » Ἀλεξανδρουπόλεως	»	16
3) » Ἀττικῆς	»	12
4) » Ἀργολίδος	»	30
5) » Βεροίας	»	40
6) » Γρεβενῶν	»	42
7) » Διδιμοτείχου	»	22
8) » Δρυινοπούλεως	»	22
9) » Δημητριάδος	»	16
10) » Ἐδέσσης	»	20
11) » Ἐλευθερουπόλεως	»	2
12) » Ζακύνθου	»	10
13) » Ἠλείας	»	8

14) Ἱ.Μητροπόλις Θεσσαλονίκης	Κλινοσκεπ.	32
15) » Θεσσαλιώτιδος	»	93
16) » Θηβῶν	»	30
17) » Ἰωαννίνων	»	54
18) » Σητείας	»	6
19) » Ἱερισσοῦ	»	6
20) » Καστορίας	»	84
21) » Κερκύρας	»	20
22) » Καλαβρυτιῶν	»	48
23) » Κεφαλληνίας	»	4
24) » Καρυστίας	»	4
25) » Κίτρους	»	28
26) » Κασσανδρείας	»	4
27) » Κρήτης	»	4
28) » Κορινθίας	»	24
29) » Λαρίσσης	»	10
30) » Λευκάδος	»	2
31) » Σπάρτης	»	12
32) » Μεσσηνίας	»	32
33) » Ναυπακτίας	»	54
34) » Πρεβέζης	»	20
35) » Πατρῶν	»	2
36) » Πολυανῆς	»	62
37) » Παραμυθίας	»	6
38) » Σισανίου	»	54
39) » Κοζάνης	»	38
40) » Σερρών	»	20
41) » Τρίκης	»	106
42) » Τριφυλίας	»	10
43) » Φθιώτιδος	»	136
44) » Φωκίδος	»	42
45) » Φλωρίνης	»	28
46) » Χαλκίδος	»	18
47) » Ἐλασσῶνος	»	20
48) » Ἀκαρνανίας	»	15
49) » Λήμνου	»	10
50) » Μηθύμνης	»	10
51) » Μυτιλήνης	»	10
52) » Νευροκοπίου	»	10
53) » Ξάνθης	»	10
54) » Σιδηροκάστρου	»	10
55) » Σάμου	»	10
56) Ἀ' Εὐαγγελικῆ Ἐκκλησία	»	30
57) Ἐλεύθεραι Εὐαγ. Ἐκκλ.	»	20
	Σύνολον	<u>1556</u>

Ταῦτα ἐχορηγήθησαν βάσει καταστάσεων Μητροπολιτῶν.

Τὸ ποσὸν τῶν 70.000 δολαρίων διετεῖθη κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν δωρητῶν διὰ βοηθήματα εἰς τοὺς ἀπόρους ἱερεῖς τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὡς ἑξῆς.

1) Μητροπολίτην Αἰτωλοακαρνανίας	δρχ.	6.000.000
2) » Ἀλεξανδρουπόλεως	»	1.500.000
3) » Ἀργολίδος	»	2.000.000
4) » Ἀρτης	»	2.000.000
5) » Ἀττικῆς	»	2.500.000
6) » Βεροίας	»	5.000.000
7) » Γόρτυνος	»	4.000.000
8) » Γρεβενῶν	»	6.000.000

9) Μητροπολίτην Γυθείου	Δραχ.	2.500.000
10) » Διδυμοτείχου	»	3.500.000
11) » Δράμας	»	2.500.000
12) » Αρσινόουπόλεως	»	3.000.000
13) » Έδέσσης	»	5.000.000
14) » Έλασσώνος	»	2.500.000
15) » Έλευθερουπόλεως	»	1.500.000
16) » Ζακύνθου	»	1.500.000
17) » Ζιγγών	»	3.000.000
18) » Ήλείας	»	3.000.000
19) » Θεσσαλιώτιδος	»	8.000.000
20) » Θεσσαλονίκης	»	4.000.000
21) » Θηβών	»	3.000.000
22) » Θήρας	»	2.000.000
23) » Ίερισσού	»	3.500.000
24) » Ίωαννίνων	»	5.000.000
25) » Καλαβρύτων	»	3.000.000
26) » Καρυστίας	»	3.000.000
27) » Κασσανδρείας	»	3.500.000
28) » Καστορίας	»	6.000.000
29) » Κερκύρας	»	4.500.000
30) » Κεφαλληνίας	»	4.000.000
31) » Κίτρους	»	3.500.000
32) » Κοζάνης	»	5.000.000
33) » Κορινθίας	»	3.500.000
34) » Γυθείου	»	1.000.000
35) » Λαρίσης	»	4.000.000
36) » Λευκάδος	»	3.500.000
37) » Λήμνου	»	1.400.000
38) » Μαντινείας	»	3.000.000
39) » Μαρωσίας	»	5.000.000
40) » Μεσσηνίας	»	4.500.000
41) » Μηθύμνης	»	2.000.000
42) » Μυτιλήνης	»	3.000.000
43) » Ναυπακτίας	»	10.000.000
44) » Νευροκοπίου	»	900.000
45) » Νικοπόλεως	»	4.000.000
46) » Ξάνθης	»	2.000.000
47) » Παραμυθίας	»	5.000.000
48) » Παροναξίας	»	2.000.000
49) » Πατρών	»	4.000.000
50) » Πολυανής	»	4.500.000
51) » Σάμου	»	2.000.000
52) » Σερρών	»	4.000.000
53) » Σιδηροκάστρου	»	3.000.000
54) » Σισανίου	»	5.000.000
55) » Σπάρτης	»	3.200.000
56) » Σύρου	»	3.000.000
57) » Τρίκκης	»	10.000.000
58) » Τριφυλίας	»	3.000.000
59) » Ύδρας	»	3.000.000
60) » Φθιώτιδος	»	15.000.000
61) » Φιλίππων	»	2.000.000
62) » Φλωρίνης	»	6.000.000
63) » Φωκίδος	»	5.000.000
64) » Χαλκίδος	»	3.000.000
65) » Χίου	»	3.000.000
66) » Κρήτης	»	5.000.000
67) Έπίσκοπον Αρκαδίας	»	3.000.000

68) Έπίσκοπον Ρεθύμνης	Δραχ.	4.000.000
69) » Κυδωνίας	»	4.000.000
70) » Λάμπης	»	2.000.000
71) » Σητείας	»	3.000.000
72) » Πέτρας	»	2.500.000
73) » Κισσάμου	»	3.000.000
	Δραχ.	277.000.000

Τὰ ποσὰ ἐστάλησαν διὰ τῆς Τρ. Ἀθηνῶν 7/8/47 μὲ ἀρ. ἐντολῆς 304/069.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΧΡΙΣΤΙΝΙΚΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΔΙΕΤΕΘΗΣΑΝ - ΕΚ ΤΩΝ 70.000 ΔΟΛΑΡΙΩΝ

1) Μ. Κυριακάκη Πάστορα τῆς Ἀ. Ἐυαγελ. Ἐκκλησίας	Δραχ.	30.000.000
2) Τράπεζαν Χίου εἰς πίστωσιν λογιμοῦ Χ.Α.Ν. Ἑλλάδος	»	15.000.000
3) Σ. Μαυρογορδάτου Πρόεδρον Χρ. Ἐν. Νεανίδων Ἑλλάδος	»	15.000.000
4) Χριστ. Φοιτ. Ἐνωσιν Ἀθηνῶν	»	1.000.000
5) Χριστ. Φοιτητικὸν Ὅμιλον Ἀθηνῶν	»	1.000.000
6) Ἀρχ. Τιμ. Ματθαϊάκη Πρόεδρ. Χρ. Ὁμίλου Ν. Παγκρατ.	»	1.000.000
7) Χριστ. Ὁργάνωσιν Νέων Πειραιῶς	»	1.000.000
8) Ὅμιλον Χριστ. Ζωῆς Ἁγίος Παντελεήμων	»	500.000
9) Σεβ. Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης διὰ τὰς ἐκεῖ Χριστιανικὰς Ὁργανώσεις	»	1.000.000
10) Σεβ. Μητροπ. Φθιώτιδος ὁμοίως	»	1.000.000
11) » » Μυτιλήνης	»	1.000.000
12) » » Πατρῶν	»	1.000.000
13) Χριστ. Ὅμιλον Φιλαρέτων Νεανίδων Ἀθηνῶν	»	500.000
14) Σεβ. Μητροπολίτην Ἐδέσσης	»	1.000.000
		70.000.000

Ἦτοι τὸ ποσὸν τῶν 70.000 δολαρίων διετεθή :

1) Δι' ἐνίσχυσιν ἀπόρων ἱερέων δραχ.	277.000.000
2) » Χριστιανικῶν Ὁργ)σεων	70.000.000
» Ἐξοδα Τραπεζῶν	642.870
	347.642.870

Εἰς τὸν πάστορα Κυριακάκη τῆς Ἐυαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δραχμὰς 1.000.000 (λίραι 50).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1947.

Ὁ ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
ΑΜΙΑΚΑΣ Σ. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ

Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ

* Ἡ ὑπακοή εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ὑψίστη ἐλευθερία.

* Ἡ ἀνήσυχος καρδιά μεγαλοποιεῖ τὰς δυσχερείας τῆς ζωῆς.

* Ὁ χρόνος δὲν μεταβάλλει τὸ ἀδικόν.

* Οὐδὲν καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον τόσο ἐνάρετον, ὅσον ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΔΡΟΣ ΜΠΑΡΝΣ

Οἱ Ἀγγλικοὶ φίλοι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας διερωτῶνται πολλακίς διατί ἡ τόση ἐπιφυλακτικότης τῶν ὀρθοδόξων ἀπέναντι τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας.

Μολοντί δὲ εἰς τὰ διάφορα Συνέδρια καὶ εἰς ἄλλας ἡμιεπισήμους ἢ καὶ ἀνεπισήμους συναντήσεις ἐδόθησαν ἀρκετὰ ἐξηγήσεις διὰ τὴν στάσιν αὐτὴν τῶν ὀρθοδόξων, ἐν τούτοις εἰς τὸν κοινὸν ἄγγλον Κληρικὸν τὸ πρᾶγμα εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀνεξήγητον.

Τὸ ἐπεισόδιον ὅμως τοῦ Δρος Μπαρνς, τὸ ὁποῖον ἔλαβε χώραν εἰς τὴν πλήρη Σύνοδον ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων κληρικῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν 15ην Ὀκτωβρίου, εἶναι ἀρκετὰ ἐνδεικτικὸν τοῦ διατί οἱ ὀρθόδοξοι ἐκράτησαν τὴν στάσιν, τὴν ὁποῖαν ἐκράτησαν μέχρι τοῦδε.

Ὁ Δρ. Μπαρνς εἶναι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐπίσκοπος τῆς Βιρμινγάμης, μιᾶς δηλ. μεγάλης βιομηχανικῆς περιοχῆς τῆς Ἀγγλίας. Εἶναι πολὺ γνωστὸς διὰ τὰς φιλελευθέρους ἀπόψεις του ὅσον ἀφορᾷ τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἐρμηνείαν τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἔχει ἰδίᾳ ἀντιρρήσεις διὰ τὰ θαύματα. Εἶχε σπουδάσει φυσικὰς ἐπιστήμας εἰς τὴν νεότητά του. Πολλακίς ἔγινε πρόξενος συζητήσεων καὶ ἀντικείμενον κατακρίσεων ἐκ μέρους τῶν ρωμαιοκαθολικῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν ὁπαδῶν τῆς Ὑψηλῆς λεγομένης Ἐκκλησίας ἀφ' ἑτέρου.

Τὴν παρελθούσαν ἄνοιξιν ἐδημοσίευσεν βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Ἄνοδος ἢ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστιανισμοῦ» («The Rise of Christianity»)*, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐκδοσις ἐξηγητήθη ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν.

Εἰς τὸ βιβλίον του αὐτὸ ὁ Δρ Μπαρνς ἤρνεϊτο πολλακίς ἀπὸ τὰς θεμελιώδεις ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ προσεπάθει τρόπον τινὰ νὰ χωρίσῃ τὸ κείμενον τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς πιστευτὸν καὶ μυθολογικὸν διὰ νὰ καταστῇ οὕτω προσιτὸς ὁ Χριστιανισμὸς ὡς θρησκεία καὶ εἰς τοὺς ἐπιστήμονας καὶ ἰδίᾳ τοὺς φυσικοὺς καὶ τοὺς βιολόγους.

Καὶ τὸ μὲν βιβλίον του αὐτὸ ἐκρίθη καὶ κατεκρίθη ἀπὸ τοὺς συντηρητικοὺς, μεταξὺ τῶν ἄγγλων θρησκευόντων, ἐπευφημήθη ἀπὸ τοὺς ἐλευθεριάζοντας καὶ τοὺς ὁπαδοὺς πολλῶν ἐκ τῶν ἐλευθέρων Ἐκκλησιῶν καὶ ἠγνοήθη φυσικὰ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ ἐπίσημος ὁμως Ἐκκλησία, ἂν δύναται νὰ λεχθῇ Ἐπίσημος κατὰ τὴν «Ὀρθόδοξον ἔννοιαν», ἐσιώπησε καὶ ἐνομίσθη ὑπὸ πολλῶν ὅτι τὸ πρᾶγμα θὰ ἄγνοηθῇ, ὅπως, ἄλλωστε, γίνεται συχνά εἰς τὴν χώραν αὐτὴν μὲν τοιαῦτα ἐπεισόδια.

* Ὅπως ἀπροόπτως ὁμως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

* Σ. Ε. Ὁρθότερον : ἡ Προέλευσις ἢ ἡ Καταγωγή τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Καντουαρίας Δρ Φίσιερ εἰς τὴν προεδρικὴν ὁμιλίαν του ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου ἀφιέρωσε τὸ ἐν τρίτον σχεδὸν τῆς ὁμιλίας του ἐπὶ τοῦ βιβλίου τοῦ Δρος Μπαρνς καὶ μὲ λέξεις καὶ φράσεις ἀρκετὰ δριμείας ἐπετέθη κατὰ τῶν ἀπόψεων τοῦ συγγραφέως, τονίσας ὅτι αὐταὶ βλάβην μεγάλην θὰ προξενήσωσιν εἰς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐν γένει εἰς τὸν Χριστιανισμὸν. Προσέθεσεν ἀκόμη, ὅτι ἂν οὗτος—δηλ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος—ἡσπάζετο τὰς ἀπόψεις αὐτάς, θὰ προετίμα νὰ παραιτηθῇ τοῦ μεγάλου ἀξιώματος, τὸ ὁποῖον κατέχει ὡς ποιμὴν καὶ διδάσκαλος, παρὰ νὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ συμβιβάσῃ ταύτας μὲ θεμελιώδεις ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ὁ Δρ Μπαρνς, ὅστις ἦτο παρῶν, ὅταν τοῦ ἐδόθη ὁ λόγος ἀπήντησε περίπου ὡς ἑξῆς εἰς εἰς τὰς κατηγορίας κατ' αὐτοῦ :

«Ἡ Α. Χάρις, ὅπως πολλοὶ ἄλλοι τηρηταὶ τῆς Παραδόσεως, πιστεύουν ὅτι εὐρίσκομαι ἐν ἀδίκῳ. Ἐγὼ προσωπικῶς φρονῶ ὅτι τὰ συμπεράσματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἔχω καταλήξει εἶναι ὀρθὰ καὶ συμβιβάζονται πλήρως πρὸς τὴν θέσιν τὴν ὁποῖαν κατέχω ὡς Ἐπίσκοπος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν μ' ἐβασάνιζε σοβαρῶς ἡ ἀύξανομένη ἀποξένωσις τῶν νέων, ἰδίᾳ δὲ τῶν σπουδαστῶν τῶν διαφόρων ἐπιστημῶν, ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ πνεῦμα τῶν νέων αὐτῶν οὐχὶ σπανίως ἦτο φυσικῶς χριστιανικόν, ἀλλὰ πνευματικῶς δὲν δύνανται νὰ παραδεχθοῦν τὴν χριστιανικὴν πίστιν, ὡς συχνάκις ἐκτίθεται. Πλεῖστοι ἐκ τῶν ἀρίστων ἐξ αὐτῶν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ προσέλθουν εἰς τὸν Κλήρον. Τώρα, ὡς ὅλοι γνωρίζετε, ὑπάρχει ἔλλειψις ἀνδρῶν μὲ προσόντα, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν Κλήρον. Ὁ διδάσκαλος, ὅστις ἦτο καὶ μέλος τοῦ Κλήρου συγχρόνως,—εἰς παλαιότερας ἐποχάς—εἶχε σοβαρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς κοινωνίας. Τώρα ἔχει ἐξαφανισθῇ. Ὀλίγη δὲ ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι ἡ ἀπήχησις τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ δὲν παραμένει τόσον ἰσχυρά, ὅσον ἄλλοτε. Οὐχ ἦττον, πολλοὶ νέοι καὶ νεάνιδες τῆς ἐποχῆς μας ἰσχυρίζονται ὅτι ἀδυνατοῦν νὰ δεχθοῦν τὴν Ἱστορίαν τῶν Εὐαγγελίων, μόνον καὶ μόνον διότι συμπεριλαμβάνει θαύματα. Ἐκεῖνο ποῦ ἔμαθαν κατὰ τὴν γενικὴν ἐπιστημονικὴν τῶν μόρφωσιν εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ ὁμοιόμορφως διὰ τῆς φύσεως. Καὶ εἶναι βέβαιοι ὅτι αἱ θαυματουργικαὶ ἱστορίαι, μολοντί ὠφέλιμοι ὡς ἀλληγορίαι, δὲν δύνανται σήμερον νὰ θεωρῶνται ἱστορικαί. Τινὲς ἀκόμη τούτων ἐνίστε θέτουν ἐν ἀμφιβολίᾳ καὶ τὴν ἱστορικότητα τοῦ Χριστοῦ. Πρέπει λοιπὸν ἢ κατάστασις ν' ἀφεθῇ νὰ προχωρήσῃ ἀπὸ τοῦ κακοῦ εἰς τὸ χεῖρον; Ὑπῆρξαν ἀγῶνες μεταξὺ ἐπιστήμης καὶ θρησκείας εἰς τὴν χώραν αὐτὴν κατὰ τοὺς τελευταίους δύο αἰῶνας. Καὶ λυποῦμαι νὰ εἶπω ὅτι εἰς κάθε περίπτωσιν τὴν τελευταίαν μάχην ἐκέρδι-

ζεν ἡ ἐπιστήμη. Καὶ ὁ χριστιανισμὸς ὅμως, μὲ τὴν ἡττάν του, ἐξηγνίζετο περισσότερο. Ἡ θρησκεία, ὅπως καὶ ὁ ἄνθρωπος, πρέπει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ ἀλλάζη ἐνδύματα.

«Ἄν ἀμφιβάλλετε περὶ τούτου, ἐνθυμηθῆτε τοὺς ἀγῶνας μεταξὺ τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Γεωλαγίας τοῦ Οὐίλπερφορς καὶ τοῦ Χάξλυ (Wilperfors and Huxley). Αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Μ. Ἀνατολῆς ἐπλούτισαν τὰς γνώσεις μας κατὰ τὰ τελευταῖα 70—80 ἔτη. Συνεπῶς, ἡ ἐκτίμησις μας διὰ τινὰ τῶν ἀρχαιοτέρων βιβλίων τῆς Βίβλου ἔχει διαφοροποιηθῆ. Πρὸ 85 ἐτῶν ὁ Ἐπίσκοπος Κολένσο (Colenso) ἐξέδωσε σύγγραμμα, τὰ συμπεράσματα τοῦ ὁποίου γίνονται γενικῶς παραδεκτὰ σήμερον. Τὸ 1860 ἐξεδόθη βιβλίον «Πραγματειῶν καὶ Κριτικῆς», τὸ ὁποῖον ἤγειρε μεγάλας διαμαρτυρίας. Καὶ ὅμως εἰς τῶν συγγραφέων τοῦ βιβλίου, ὁ Φρειδερίκος Τέμπλ (Temple) ἔγινεν ἀργότερον Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας. Εἰς τὸν αἰῶνά μας, πολλοὶ πιστοὶ καὶ συνετοὶ ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας μας φρονοῦν ὅτι εἰς τὴν διδασκαλίαν μας περὶ χριστιανισμοῦ ὀφείλομεν νὰ συμβιβασθῶμεν μὲ τὰς «Νέας Ἀπόψεις». Ἡ πίστις εἰς θαύματα ἔχει ἐξοστρακισθῆ ἀπὸ τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον. Ἡ Ἐκκλησία ἠρνήθη ν' ἀποδεχθῆ τὴν νέαν ἄποψιν. Δύο πόλεμοι ἔλαβον χώραν, μὲ ἐπιβλαβῆ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ψυχικῆς μας καλλιέργειας (culture) μὲ σιωπὴν καὶ ἀργοπορίαν καταστρεπτικὴν ἐκ μέρους ἡμῶν. Ἡ θὰ ἀποφασίσωμεν νὰ ἔλθωμεν εἰς συμβιβασμὸν μὲ τὴν ἐπιστήμην, ἢ θ' ἀντιμετωπίσωμεν τὴν καταστροφὴν. Κάθε παράγραφον τοῦ βιβλίου μου ὑπελόγησα προσεκτικῶς καὶ τὴν ἔγραψα κατόπιν βαθείας σκέψεως. Πιστεύω ὅτι τὸ περιεχόμενον του καὶ τὰ συμπεράσματά του εἶναι ὀρθά».

Αὐτὰ εἶπεν ὁ κατηγορηθεὶς Ἐπίσκοπος δικαιολογούμενος. Αἱ ἐφημερίδες ἐχαρακτήρισαν τὴν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τοῦ Ἀρχ. Καντουαρίας ὡς πρωτοφανῆ εἰς τὰ χρονικά τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὸ βιβλίον τοῦ Δρος Μπάρνς ὡς μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του. Διότι, νομίζω, οὐδέποτε ἄλλοτε Ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ θέτῃ ἐν ἀμφιβόλῳ σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ἧτις εἶναι ἡ βᾶσις τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

Ὁ Δρ Μπάρνς ἐδήλωσεν ὅτι δὲν σκοπεῖ νὰ παραιτηθῆ τῆς θέσεώς του. Καὶ δὲν ὑπάρχει, ἄλλωστε, καμμία ἐξουσία, ἧτις δύναται νὰ τὸν ἐξαναγκάσῃ εἰς παραίτησιν.

Εἶναι ἀληθές ὅτι, εἰς τοὺς γνωρίζοντας τὰ πράγματα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας, δὲν ἔχει κάμει ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν οὔτε τὸ βιβλίον τοῦ Δρος Μπάρνς, οὔτε ἡ ἀπολογία του ἐνώπιον τῆς Ἀνωτέρας Βουλῆς ἢ Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας του. Διότι δὲν εἶναι δύσκολον νὰ συναντήσῃ καγεὶς λειτουργοὺς τῶν διαφόρων διαβαθμίσεων τόσοσ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς

καθ' ἑαυτήν, ὅσον καὶ τῆς ἱεραρχίας της, οἱ ὁποῖοι ἀρνοῦνται θεμελιώδεις ἀληθείας τοῦ χριστιανισμοῦ, κηρύττοντες μάλιστα τὰς ἀντιλήψεις των αὐτὰς ἀπὸ τοῦ ἁμβώνος ἢ συζητοῦντες αὐτὰς εἰς δημοσίας συγκεντρώσεις.

Ἐξ ἄλλου ὅμως, πολλοὶ τῶν κατωτέρων κληρικῶν, τῶν ἀφωσιωμένων εἰς τὸ καθῆκόν των καὶ προσηλωμένων εἰς ὅ,τι παρέλαβον ἐκ τῶν πατέρων των, θὰ ἐπεθύμουν πολὺ ὅπως ἡ Αὐτοῦ Χάρις ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας στρέψῃ τὴν προσοχὴν του καὶ πρὸς τὴν ἄλλην πλευρὰν τῆς σκηνῆς καὶ χρησιμοποίησῃ τὸ φραγγέλιόν του μὲ τὴν ἰδίαν αὐστηρότητα ἐναντίον τῶν καθολικιζόντων ἐκ τῶν κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας. Καὶ δύναται νὰ εἴπῃ κανεὶς ὅτι αὐτοὶ εἶναι καὶ περισσότεροὶ καὶ σπουδαιότεροι.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως οἱ ὀρθόδοξοι θὰ εὐρίσκωνται πρὸ τοῦ διλήμματος ποῖαν ἀπὸ τὰς ποικίλας αὐτὰς μερίδας θὰ πρέπη νὰ προσεγγίσουσι καὶ ποῖας καὶ πόσας ὑποχωρήσεις θὰ πρέπη νὰ κάμουν διὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ ὑπὸ πάντων ποθουμένη, ἀλλὰ ἀνέφικτος ἐπὶ τοῦ παρόντος, συνεννόησις.

Τὸ βιβλίον τοῦ Δρος Μπάρνς πρέπει νὰ εἶναι ὀδηγὸς διὰ τοὺς ὀρθοδόξους, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ συμφωνία ἢ συμμαχία, ἡ ὁποία ἔγινε μεταξὺ ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐλευθέρων Ἐκκλησιῶν εἰς τὰ νότια τμήματα τῶν Ἰνδιῶν, πρὸ τινῶν ἐτῶν.

Ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία μὲ τὴν περιεκτικότητά της (comprehensiveness), τὴν ὁποῖαν διεκήρυξε πολλάκις, ἔπαυσε σχεδὸν ἀπὸ πολυλοῦ νὰ κηρύττῃ αἰρετικούς. Καὶ καταβάλλει μάλιστα προσπάθειαν νὰ προσελκύσῃ καὶ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἐκήρυξεν ἀπὸ πολλοῦ σχισματικούς,—τοὺς τῶν ἐλευθέρων Ἐκκλησιῶν δηλ.—καὶ νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ ἀμετανοήτους—δύναμαι νὰ εἴπω—εἰς τοὺς κόλπους της.

Ἐκκλησία ὅμως, ἡ ὁποία ἀποφεύγει—διὰ τὴν ἐνότητα—νὰ κηρύττῃ αἰρετικούς καὶ σχισματικούς καὶ δέχεται τόσοσ ποικίλα στοιχεῖα νὰ συλλειτουργοῦν ὑπὸ τὸν αὐτὸν θόλον, δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποφεύγῃ ἐπ' ἀπειρον τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ περιπέσῃ καὶ ἡ ἰδία εἰς κακοδοξίας, τὰς ὁποίας μὲ τόσοσν ἐλαφρὰν συνείδησιν ἠνείχετο ἐκ μέρους τῶν ἄλλων.

Λονδίνον, 18)10)1947

ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΚΥΚΚΩΤΗΣ

Σ. Ε. Πλεῖστοι διὰ σαφείας ἐπιστολῶν καὶ ἀρθρῶν εἰς τὰ ἀγγλικά ἐκκλησιαστικά καὶ θρησκευτικά περιοδικὰ κατέκριναν ἀνεπιφυλάκτως τὸ σύγγραμμα καὶ τὸν καθ' ἑαυτὸν ὀρθολογισμὸν τοῦ ἐπισκόπου τούτου. Πάντως διὰ τοὺς μετὰ τῶν ἀγγλικανῶν ὄντησιν ἐπὶ τῆς προσεγγίσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ὀρθοδόξους ἢ περιλάλητος, ὅσον καὶ ἀπαράδεκτος, αὐτὴ comprehensiveness, ἀποτελεῖ οὐσιωδέστατον κώλυμα δι' οἷαν δῆποτε συνεννόησιν.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ἘΚΚΛΗΣΙΑΝ,

Ἐπὶ τῆς Ἑβραϊκῆς Ἑστίας.

Ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Λεωνίδας Φιλιππίδης εἰς παράκλησιν τῆς Διευθύνσεως τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης «Ἑβραϊκῆς Ἑστίας» ὅπως ἐκθέσῃ εἰς ὀλίγας γραμμὰς τὴν γνώμην του ὡς πρὸς τὰ ἑβραϊκὰ δίκαια ἐπὶ τῆς Παλαιστίνης καὶ τοῦ τρόπου λύσεως τοῦ ἀγωνιώδους προβλήματος τῶν ἑκατοντάδων χιλιάδων ἑβραίων προσφύγων τῆς Εὐρώπης, ἀπήντησε πρὸς αὐτὴν διὰ τῆς ἀκολουθοῦσης ἐπιστολῆς, ἣν ἀπηξίωσε δημοσιεύσεως ἢ «Ἑβραϊκῆς Ἑστίας»:

Ἀξιότιμος Κύριε Διευθυντά,

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπὸ 1ης παρὶπευόντος μηνὸς ἐπιστολῆς ὑμῶν, ἧς γνῶσιν ἐλάβομεν μόλις χθὲς ἀνακάμψαντες ἐκ ταξειδίου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ εἴπωμεν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι ὅσον δῆποτε συμπαθῆς καὶ ἂν ἦναι ἢ ἐπιθυμία ὑμῶν ὅπως ἀπὸ τῶν περιπετειῶν τῆς διασπορᾶς συγκεντρωθῆτε περὶ ἰδίαν ἑστίαν, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς λαὸν βιβλικὸν νὰ μετέρχεται ἀντιβιβλικὰ μέτρα ἔναντι λαῶν ἐπίσης βιβλικῶν, ὡς οἱ χριστιανικοί, ὅταν μάλιστα εἰς τοὺς κόλπους αὐτῶν τόσο ἠγνοήθη, ἠνδρώθη καὶ προϋστατεύθῃ ὁ περιούσιος τοῦ Κυρίου λαὸς τῆς Βίβλου. Οἱ σεβασμιώτατοι βιβλικοὶ ἄνδρες καὶ πάντων μάλιστα οἱ θεέμπνευστοι Προφῆται τῆς Βίβλου θὰ διέβλεπον εἰς τὰ μέτρα ταῦτα, προδίδοντα λησμοσύνην τοῦ Θεοῦ, τοῦ διακυβερνώοντος τὰ σύμπαντα καὶ κατευθύνοντος τὴν Ἱστορίαν, καὶ θὰ ἐκήρυττον μετὰ παρρησίας κίνδυνον νέων ἐκδηλώσεων δυσμενείας τοῦ Θεοῦ καὶ συνεχείας τῶν δοκιμασιῶν. Εἶναι δὲ παρήγορον, ὅτι ποθεν καὶ ἀπὸ τῶν κόλπων ὑμῶν ἀκούεται θεοδιδάκτος σύστασις ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο τῆς ἄλλης πλευρᾶς τοῦ ζητήματος, τῆς σεμνῆς, μετριοπαθοῦς καὶ θεοπρεποῦς.

Ἰδιαιτέρως λυποῦμαι, διότι ἐν τῷ φύλλῳ ὑμῶν παρὰσυρόμενοι ἐκ τοῦ πόνου ὑμῶν ἐπετρέψατε νὰ γραφῶσιν ἄρθρα εἰς τόνον μὴ προσήκοντα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πατριδα, τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος καὶ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ἐντὸς τῶν κόλπων τῶν ὁποίων οἱ πιστοὶ τῆς ὑμετέρας βιβλικῆς θρησκείας εἶδρον πάντοτε καὶ κατανόησιν καὶ ἀγάπην εἰλικρινῆ καὶ προστασίαν καὶ ἐνίσχυσιν, ὥστε νὰ πιστεύωμεν ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς, ὅτι συναπετελοῦμεν ἐν σύσσωμον καὶ σύμφυχον ὄλον, τὴν Ἑλλάδα, αἱ ἀπροσμέτρητοι θύσαι καὶ πληγαὶ τῆς ὁποίας μόνον σεβασμὸν, πόνον, εὐγνωμοσύνην καὶ ὑπομονὴν δύνανται νὰ ἐμπνεύσουν εἰς πάντα φοβούμενον τὸν Θεὸν τοῦ δικαίου, τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης. Εὐχομαι, ὅπως ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ ἡμῶν κατευθύνῃ τὰ διαβήματα ὑμῶν ἐπὶ τὰς τρίβους τῶν προαιωνίων βουλῶν του.

Μετὰ τιμῆς

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΙΩ. ΦΙΛΙΠΠΙΑΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ὁ Ἅγιος Φανούριος.

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησίας»

Ὁ σεβαστὸς καὶ σοφὸς μου φίλος Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ, ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ μελέτης μου «Πῶς περιεσώθησαν αἱ ὀμιλίαι Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου», δημοσιευθείσης ἐν τῇ «Ὁρθοδοξίᾳ» Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἣ δὲ καταλήγων ὀμιλῶ περὶ ἀνυπόκτου Ἁγίου Φανουρίου, γράφει περισπούδαστον ἄρθρον ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» (15 Ὀκτωβρίου 1947, σελ. 311), δηλῶν ὅτι δὲν εἶναι «ἀνυπόκτος», ἀλλ' ἀρχαῖος Ἅγιος νεοφανῆς, καὶ ὅτι εἰς τοιοχογραφίαν ἐρείπιων ναοῦ ἐν Ρόδῳ παρίσταται οὗτος μὲ ἐπιγραφὴν «Ο ΑΓΙΟΣ ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ».

Ἐν τούτοις ὁ μακαρίτης Μανουὴλ Γεδεῶν ἐπέμενε δηλῶν, ὅτι ἢ ἐπιγραφὴ ἦτο ἀπλῶς «ΑΓ ΦΝΡ» καὶ ὅτι ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ τόπου Νεῖλος κληθεῖς ἔπλεσε κατὰ τὸ Ὀνούριος τὴν λέξιν Φανούριος. ἐνῶ πιθανῶς ἦτο

«Φαινάρετος» ἢ «Φανερωτής». Καὶ ἀπόκειται ὅθεν πλέον εἰς τοὺς ἐπαίνοντας ἢ ἐξακρίβωσις καὶ ταύτης τῆς λεπτομερείας, ὁμοῦ μὲ ὄσας ὑποδεικνύει ὁ Σεβ. ἅγ. Θεσσαλιώτιδος.

Τὸ λυπηρὸν ἐν τούτοις τῆς διαπιστώσεως εἶναι ὅτι ἢ εἰς τὸν Ἅγιον τοῦτον τιμὴ καθήνησε σκανδαλωδῶς ἀντιχριστιανικὴ καὶ σιμωνιακὴ, τῇ ἀνοχῇ τῆς Ἐκκλησίας. Ἰσως, χάριν τοῦ γοήτρου τῆς Ἐκκλησίας, μας, δέον δι' Ἐγκυκλίου ἢ ἄλλως πῶς νὰ τακτοποιηθῇ τὸ σιμωνιακὸν τοῦτο σίγμα, ὁμοῦ μὲ τὰ λοιπὰ παρεπόμυνα, τηρουμένης αὐστηρῶς τῆς σοβαρότητος καὶ ἱεροπρεπείας τῶν ἱεροτελεστιῶν μας καὶ διὰ τὸν ὑπαρκτὸν ἢ ἀνυπόκτον τοῦτον Ἅγιον Φανούριον.

ΙΩΦ. ΑΒΡ. ΧΟΥΔΑΒΕΡΔΟΓΛΟΥΣ ΘΕΟΔΩΤΟΣ

Ἄρχων Μέγας Δικαιοφύλαξ τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας

*

Ὡς εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ με πληροφορήσῃ ὁ ἐλλογίμος Διευθυντὴς τῆς «Ἐκκλησίας» ἐπὶ τοῦ Μητροπολίτου Μελετίου τοῦ συνοδικοῦ κύκλου εἶχε, φαίνεται, ἀπασχολῆσει τὸ περὶ τῆς πραγματικῆς ὑπάρξεως τοῦ ἁγ. Φανουρίου ζήτημα ἐκ δοθείσης ἀφορμῆς, ἢ δ' ἐξέτασις αὐτοῦ ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου εἰς τὸν τότε Ἀρχιεπίσκοπον, νῦν δὲ Ἐπίσκοπον Πέτρας κ. Διονύσιον, ὅστις μετὰ μελέτην ὑπέβαλε διεξοδικὸν ὑπομνημα, δι' οὗ ἀπεδεικνύετο ὑπαρκτὸς ὁ ἐν λόγῳ ἅγιος. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς Σεβ. πρῶτον Λεοντοπόλεως κ, Σωφρόνιος εὐρηστήθη νὰ μοῦ γράψῃ ἐκ Παρισίων ἐκ τῆς πλουσίας αὐτοῦ ὑμολογικῆς συλλογῆς, ὅτι ὁ ἀνακαλύψας τὰ εἶρηπια τοῦ ναοῦ Ἁγ. Φανουρίου ἦτο ὁ Μητροπολίτης Ρόδου Νεῖλος Β' (ἦκμασε τὸ 1355—69), ὅστις καὶ τὴν ἀκολουθίαν αὐτοῦ, ὡς λέγεται, συνέταξεν, εὐρέθη δὲ εἰς τὸν ἀρχαῖον μουσικὸν Λαυριωτικὸν Κώδικα καὶ τὸ ἐξῆς Στιχηρὸν:

Ἐπερθεαύμασαν ἄγγελοι τὸ τῆς ψυχῆς σου στερέμιον

ὦ τοῦ Κυρίου ἀθλητὰ Φανούριε,

πῶς ἐσαρκώθη ὁ ἔνοστος

δαίμοσι συμπλεκόμενος

ὦ τοῦ Κυρίου ἀθλητὰ Φανούριε

ἐπικρατέστερος γέγονας

καὶ τὴν ὄψρὸν αὐτῶν κατέβαλες

ὦ τοῦ Κυρίου ἀθλητὰ Φανούριε.

Τὸ Στιχηρὸν ἐμελοποίησεν Ἰωάννης Λάσκαρης ὁ ἐκ Κρήτης Πηγανίτης πρὸ τῆς ἀλώσεως, ὅστις μέλη εὐρηγνται καὶ εἰς ἄλλους μουσικοὺς Κώδικας τῆς Λαύρας. Εἰς τὸν Ἅγιον Φανούριον ἐποίησε στιχηρὰ καὶ ἰδιόμελα καὶ ὁ γνωστὸς ὑμνογράφος καὶ Πρωτοπαπᾶς Ναυπλίου Νικόλαος ὁ Μαλαξὸς τοῦ 15' αἰῶνος ἀποκείμενα εἰς τὸν κώδικα ελ. 2 τῆς Μαρκεσιανῆς Βιβλιοθήκης. Τιμᾶται, λοιπὸν ὁ ἅγιος Φανούριος ἤδη ἀπὸ τοῦ 14ου αἰῶνος.

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος **ΙΕΖΕΚΙΗΛ**

*

Ἐν τῷ μετὰ περισσοῦς ἐπιστημοσύνης συντεταγμένῳ «Πλήρει Μηνολογίῳ τῆς Ἀνατολῆς, Τόμ. Β' Ἡ Ἁγία Ἀνατολή» τοῦ ρώσου Ἀρχιεπισκόπου Σεργίου (ἐν Βλαδιμήρῳ 1901² σελ. 260) εὐρίσκω εἰς τὴν 27 Αὐγούστου: «μνήμη καὶ εὐρεσις εἰκόνας τοῦ μάρτυρος Φανουρίου, ἐν Κρήτῃ καὶ Ρόδῳ τιμωμένῳ, ἀναφέρεται δ' ὁ βίος αὐτοῦ εὐρισκόμενος ἐν τῷ Νέῳ Λειμωναρίῳ καὶ τῷ Μεγάλῳ Συναξαριστῇ τοῦ Κ. Δουκάκη. Τὸν ἅγ. Φανούριον ἀναφέρουν καὶ οἱ Stadler καὶ Heim ἐν Heiligen Lexicon (1855—1882). Εἰκὼν αὐτοῦ φέρεται εὐρεθείσα τῷ 1500. Ἄγνωστον πότε ἔζησε, πολὺ δὲ ὄμως αὐτοῦ θαύματα ἀναφέρονται κατὰ τὸν αἰῶνα».

ΓΡΗΓ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ματαία υπόμνησις.

Οὐκάζιον τοῦ δικτάτορος τῆς Ἐρυθρᾶς Σοβιετίας ὑπέμνησεν εἰς τὴν ρωσικὴν νεολαίαν, ὅτι οἱ τρόφιμοι τοῦ ρωσικοῦ κομμουνισμοῦ ῥῶσοι νέοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἀσκοῦν ἀκμαίαν ἀντιθρησκευτικὴν δραστηριότητα, διότι ἡ θρησκεία βλάπτει τὸν κομμουνιστικὸν ζῆλον. Ὅτι κομμουνισμὸς καὶ θρησκεία εἶνε ἀσυμβίβαστοι πρὸς ἀλλήλους εἶνε πασίγνωστον. Ἄλλ' ὅσην δῆποτε μαχητικότητα κἂν ἀναπτύσῃ ὁ πρῶτος κατὰ τῆς δευτέρας, ὡς τελικὸν κατάντημα ἐκ τῆς ἐργώδους προσπαθείας τοῦ κομμουνισμοῦ νὰ ὑπονομεύσῃ τῆς θρησκείας τὸν βράχον θὰ προέλθῃ ἡ ἐντελής συντριβὴ τοῦ ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ ἀκατάλυτου κολοσοῦ.

Ἡ ἀλληλεγγύη τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἐν τῷ παρόντι τεύχει δημοσιεύεται ὑπὸ τῆς ἐπιτῶν Σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ δευτέρα αὐτῆς ἔκθεσις περὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς εἰς χοῦμα ἀποσταλείσης βοήθειας τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν. Ὡς προκύπτει ἐξ αὐτῆς, ἡ εἰς χοῦμα καὶ εἶδη βοήθεια αὕτη ἀνέρχεται εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων, εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ ἡ ἀποστολὴ μεγάλων ποσοτήτων χάριτος καὶ εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, ἀποσταλείσων τελευταίως καὶ μὴ εἰσέτι παραληφθεῖσων. Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονηθῇ ἡ προγενοστέρας εἰς χοῦμα καὶ εἶδη σταλείσα βοήθεια, περὶ τῆς ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» τῆς 1 Μαρτίου ἐν. ἔτους ἡ πρώτη σχετικὴ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ σημαντικὴ αὕτη βοήθεια τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν ἡμετέραν ἐμπεριστατον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξεν ὄντως μεγάλη καὶ, ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἐτονίσθη, δεικνύει τὸ πνεῦμα τῆς χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης, τὸ ὁποῖον διέπει σήμερον πάσας τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας ἐναντι ἀλλήλων, ἀνεξαρτήτως τῶν χωρίζουσῶν αὐτὰς δογματικῶν διαφορῶν. Τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἐν καὶ μία εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὀφείλου νὰ ζοῦν οἱ γνήσιοι ὄπαδοί Του, ἡ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης, ἥτις «πάντα στέγει». Δείγμα ταύτης ἐκ μέρους τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν, ἰδίᾳ τῆς Ἀγγλίας, Ἀμερικῆς, Ἑλβετίας καὶ ἄλλων χωρῶν, εἶναι ἡ παρεχομένη εἰς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν βοήθεια αὕτη, ἥτις, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν σταθερῶς ἐπιδεικνυομένην ἐπιθυμίαν ἀμοιβαίας τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν γνώσεως καὶ ἐπικοινωνίας ἐν τῇ Οἰκουμένικῃ κινήσει, θὰ προλειάνη τὸ ἔδαφος πρὸς πληρεστέραν συνεννόησιν πάσων τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς ἀπώτερον μέλλον, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου «ἵνα πάντες ἐν ὧσιν», ἐν αὐτῷ.

Ἀστήρικτοι αἰτιάσεις.

Ἡ ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἰδρυθεῖσα Σχολὴ Ἱεροκηρύκων-Ἐξομολόγων-Κατηχητῶν, τῆς

ὁποίας σκοπὸς ἐτέθη ἡ μόρφωσις εἰδικευμένων τῆς ἐκκλησιαστικῆς δράσεως ἐργατῶν, ἐχαιρετίσθη ὑπὸ πάντων μετὰ βαθυτάτης ἱκανοποιήσεως, ὡς πληροῦσα ὑφισταμένην ἀπὸ μακροῦ ἀνάγκην, καὶ ἐχαρκτηρίσθη ὡς ἀπαρχὴ μιᾶς νέας διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μας ἐποχῆς. Διὰ τοῦτο ὡς περιεργὸς παραφωνία θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθοῦν αἱ ὑπὸ θρησκευτικοῦ τινος περιοδικοῦ διατυπωθεῖσαι καταπληκτικαὶ ὄντως αἰτιάσεις, διὸ δῆθεν ἐν τῷ ἐκδοθέντι προγράμματι τῆς Σχολῆς ταύτης δὲν ἔχει δοθῇ «χριστολογικὸς» καὶ «σωτηριολογικὸς» χαρακτήρ καὶ ὅτι ἐν αὐτῷ ὀλίγος λόγος γίνεται διὰ τὴν ἐνορίαν ὡς περιοχὴν ἀποστολικῆς δράσεως καὶ διὰ τὸν ἐφημέριον ἱερέα. Παρεννοήθη δυστυχῶς παντελῶς ὑπὸ τοῦ διατυπώσαντος τοὺς ἀσθηρικούς τούτους ἰσχυρισμοὺς καὶ ὁ χαρακτήρ καὶ ὁ σκοπὸς καὶ τὸ βαθύτερον νόημα τοῦ σχολιασθέντος προγράμματος. Διότι ἡ ἀπλῆ τούτου ἀνάγκωσις κατὰδεικνύει, ὅτι πάντα τὰ ἐν αὐτῷ μνημονεύμενα μαθήματα ἕνα καὶ μόνον ἐπιδιώκουσιν σκοπὸν: τὴν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς βαθυτέραν κατανόησιν τῆς προσωπικότητος καὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ Κυρίου ὑπὸ τῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπέλωνός Του καὶ τὴν κατὰ τὸν ἀριώτερον τρόπον ὑπ' αὐτῶν μετάδοσιν τῶν θείων ἀληθειῶν Του εἰς τοὺς πιστούς, ὥστε νὰ καταστοῦν οὗτοι ἱκανοὶ καὶ ἄξιοι τῆς κατὰ Χριστὸν ζωῆς καὶ σωτηρίας. Ὅτι δὲ ἡ ἀριτία κατάρυσις τοῦ ποιμένου ἐκάστης ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος θὰ ὑποβοηθήσῃ σοβαρῶς τὴν ἐν τῇ ἐνορίᾳ ἀποστολικὴν δράσιν αὐτοῦ, εἶναι ἀφ' ἑαυτοῦ φανερόν.

Τὸ «Παιδικὸν Ἡμερολόγιον».

Χάρμα ὀφθαλμῶν καὶ αἰσθητοτάτου κενοῦ πλήρωσις τὸ θανμάσιον εἰς σύνθεσιν καὶ εἰκόνας «Παιδικὸν Ἡμερολόγιον», τὸ ὁποῖον κατ' εὐτυχιστάτην ἐμπνευσιν ἐξέδωκεν ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία εἰδικῶς διὰ τὸν ἑλληνικὸν μικρόκοσμον. Μὲ μίαν μεστήν πατρικῶν ὑποθηκῶν ἐπιστολὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου πρὸς τὰ παιδιὰ εἰς τὴν πρώτην σελίδα, μὲ σειρὰν ἐπιτυχιστάτων δι' ἐκάστην ἑβδομάδα εἰκόνων ἱστορημένων εἰς καθαρῶς βυζαντινὰς γραμμάς ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου κ. Ἀστεριάδου, μὲ ἀρίστην δι' ἕκαστον ἑβδομαδιαῖον φύλλον ἐπιλογὴν ῥήσεων τοῦ Κυρίου καὶ ἄλλων ἐπικαίρων παραινέσεων ἀπὸ τὴν Παλαιὰν καὶ τὴν Καινὴν Διαθήκην, ἀπὸ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, καὶ μὲ πρόσοφορα κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτὰς τῆς Χριστιανωσύνης ἱερὰ ἄσματα, δίδεται εἰς τὸν παιδικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἀγιωτέρα εὐλογία καὶ τὸ ὄραιότερον, παιδαγωγικώτερον καὶ σκοπιμώτερον δῶρον μὲ δλην τὴν στοργὴν ποῦ ἀξίζει ἡ μέλλουσα ἑλληνικὴ γενεά. Ἄλλὰ καὶ οἱ γονεῖς τῶν παιδιῶν ἀδύνατον νὰ μὴ ἀσθάνωνται μεθ' ἕκαστον φυλλομέτρομα μίαν βαθεῖαν συγκίνησιν ἀπὸ τὴν ἐνατένισιν τῶν ἱερῶν προσώπων καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐν ἐκάστη σελίδι λαλούσης ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ψυχὴν σωτηριώδους ἀγιογραφικῆς σοφίας, καὶ νὰ μὴ συμπάλουν μὲ τὰ παιδιὰ τῶν τὸ ἄσμα τῆς ἐκάστοτε μεγάλης ἐορτῆς, τὸ κείμενον τοῦ ὁποίου θὰ ἀναγινώσκουν ἔτοιμον εἰς τὰς σελίδας τοῦ «Παιδικοῦ Ἡμερολογίου».

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Κ. 22481)7-11-47 ἐγγράφου του καθώρισεν ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ τῶν Ἐφημερίων ἐπόκεινται εἰς ἀναλογικὰ τέλη χαρτοσήμου τῆς ἐμπορικῆς κλίμακος τοῦ κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 138)1945 Ἀν. Νόμου».

—Δι' ἑτέρου ὑπ' ἀριθ. 308019)14-11-47 ἐγγράφου του τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν (Γεν. Δ)σις Δημ. Λογιστικῆς) καθώρισεν «ὅτι οἱ Ἐφημεριοὶ, τυγχάνοντες καὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι, δικαιούνται τῶν ἀποδοχῶν τῆς δημοσίας αὐτῶν θέσεως καὶ τῆς τοιαύτης τοῦ Ἐφημερίου, μὴ ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 136)1946, καθ' ὅσον ὁ Ἐφημεριος δὲν θεωρεῖται Δημόσιος ὑπάλληλος ἢ ὑπάλληλος Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, αἱ δὲ ἀποδοχαὶ του δὲν καταβάλλονται εἰς βῆρος τοῦ Κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλ' εἰς βῆρος εἰδικοῦ χρηματικοῦ λογαριασμοῦ.

Διὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω λόγους, οἱ Ἐφημεριοὶ τυγχάνοντες καὶ ὑπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. ἢ συνταξιούχοι, δικαιούνται εἰς ἀκέραιον τῶν ἀποδοχῶν καὶ συντάξεών των.

Κατ' ἐξαιρέσει, προκειμένου περὶ ἐφημερίων ὑπηρετούντων καὶ εἰς τὴν Στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν, γνωρίζομεν ἡμῖν ὅτι οὗτοι συμφώνως πρὸς τὴν εἰδικὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 536)1945 λαμβάνουσιν ἀκέραια τὰς ἀποδοχὰς τῆς ἐκπαιδευτικῆς των θέσεως καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τοῦ ἐφημερίου.

Τ' ἀνωτέρω ἰσχύουσιν ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν διὰ οἱ ἐκ τῶν ἐφημερίων κατέχοντες καὶ ἑτέραν θέσιν δὲν ἔχουσιν ἀπαλλαγὴ τῶν ἐφημεριακῶν καθηκόντων των, ἀλλ' ἀσκοῦσι παραλλήλως τὰ καθήκοντα ἀμφοτέρων τῶν θέσεων αὐτῶν».

Τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου τούτου ἐκοινοποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 101315)22-11-47 Ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας πρὸς τὰ Μητροπολιτικά Συμβούλια τῶν Ἱ. Μητροπόλεων καὶ τῶν Ἱ. Ἐπισκοπῶν Κρήτης, ἵνα λαμβάνωσι τὰ δι' αὐτοῦ ὀριζόμενα ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν μισθολογικῶν καταστάσεων τῶν Ἐφημερίων τῶν περιφερειῶν των.

—Διὰ τῆς ἀπὸ 21 Νοεμβρίου ἀποφάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας παρετάθησαν αἱ ἐγγραφαὶ εἰς τὰ Ἀνώτερα καὶ Κατώτερα Ἐκκλησιαστικά Φροντιστήρια μέχρι τέλους Δεκεμβρίου τρ. ἔ.

—Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ἀπεστάλη ἡ κατωτέρω Ἐγκύκλιος πρὸς τοὺς Γεν. Ἐπιθεωρητὰς Μέσης Ἐκπαιδευσεως κοινοποιηθεῖσα τῇ Ἱ. Συνόδῳ καὶ τοῖς Σεβ. Μητροπολίταις:

Ἀριθ. Πρωτ. 74011 Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Νοεμβρίου 1947

Πρὸς τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Μέσης Ἐκπαιδευσεως

Καθὼς ἐγράψαι ἡμῖν τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 72248 ἔ. ἔ. ἐγγράφου του, εἰς τὰς πλείστας φυλακὰς τοῦ κράτους ἡ ἠθικοθρησκευτικὴ ἀγωγή τῶν κρατουμένων ἐνεργεῖται ἐλλιπέστατα λόγῳ τῆς ἐλλείψεως εἰδικῶν ἐφημερίων τῶν φυλακῶν, καίτοι σημερον ἰδίᾳ, ὡς καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ἀναγνωρίζει, μερίστη εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς διὰ τῆς θρησκευτικοῦ διδασκαλίας ψυχικῆς ἐξυγιάνσεως τῶν ἐν φυλακαῖς διαβιούντων. Ἀναγνωρίζοντες καὶ ἡμεῖς τὴν ἐπιτακτικότητα τῆς ἀνάγκης ταύτης, ἐπιθυμοῦντες δὲ νὰ ὑποβοηθῶμεν τὴν θρησκευτικὴν ὑπηρεσίαν τῶν φυλακῶν τοῦ κράτους εἰς τὴν ὑψηλὴν καὶ ἐθνοφελῆ προσπάθειάν της ταύτην, παρακαλοῦμεν ὅπως διατάξετε τοὺς ἱκανωτέρους ἐκ τῶν θεολόγων καθηγητῶν τῆς ὑμετέρας περιφερείας ἵνα, κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῶν ἀρμοδίων Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν ὡς καὶ τῶν Διευθύνσεων τῶν φυλακῶν, ἐπισκέπτονται ἀπαξ ἢ δις τῆς ἐβδομάδος τὰς ἐν τῇ περιφερείᾳ ὑμῶν φυλακὰς καὶ ἐμὲν ἰδίᾳ πρὸς τοὺς κρατουμένους ἐπὶ διαφόρων ἠθικῶν καὶ θρησκευτικῶν ζητημάτων.

Τὰ δυνάματα τῶν ὀρισθησομένων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην θεολόγων καθηγητῶν παρακαλοῦμεν ὅπως γνωρίζετε καὶ ἡμῖν τὸ ταχύτερον, ἵνα ἐν συνεννοήσει καὶ μετὰ τῆς θρησκευτικῆς ὑπηρεσίας τῶν φυλακῶν παράσχωμεν εἰς αὐτοὺς τὰς ἀναγκαῖας δδηγίας καὶ ἀποστειλωμεν βοηθητικὰς σημειώσεις, ὥστε ἡ ἄλλη

ἐν ταῖς φυλακαῖς ἐργασία νὰ διεξάγεται ἐπὶ τῇ βάσει ἐνιαίου σχεδίου.

Ὁ Ὑπουργὸς

Α. ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἀποστολικὴ Διακονία. Πρὸς ταχύτεραν ἐξυπηρέτησιν τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως τὸ ποσοστὸν 40ο) ἐπὶ τῶν εἰσπρατιομένων ἐκ τοῦ ποσοστοῦ 30ο) ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τῶν Ναῶν, ὑπὲρ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τὸ προοριζόμενον διὰ τὰ Τοπικὰ Συμβούλια τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καταβάλληται εἰς ταῦτα ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν Τοπικῶν Τ.Α.Κ.Ε. ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου ἔ. ἔ., τὸ ὑπόλοιπον δὲ θὰ διαβιβάζεται εἰς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Σχετικὴ Ἐγκύκλιος μετ' ὀδηγίας ἀπεστάλη ἤδη εἰς τὰ Τοπικὰ Συμβούλια.

Πρὸς ἑραπειαν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῆς Βορείου Ἑλλάδος τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἀπεφάσισεν τὴν πρόσληψιν πέντε βοηθῶν Ἱεροκηρύκων. Πρὸς τοῦτο καλεῖ τοὺς βουλομένους πτυχιούχους τῆς Θεολογίας ἢ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, κληρικούς ἢ λαϊκοὺς, ὅπως ὑποβάλωσιν εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν (Φιλοθέης 19) ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου 976)46 ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ συμφώνως τῇ σχετικῇ προκηρῆξει τῇ δημοσιευομένῃ ἐν ἄλλῃ στήλῃ τοῦ παρόντος τεύχους.

Ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐξεδόθη τὸ Παιδικὸν Ἡμερολόγιον. Διὰ πρώτην φοράν ἐκδίδεται ἐν Ἑλλάδι εἰδικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Παιδικὸν Ἡμερολόγιον. Τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο εἶναι ἐβδομαδιαῖον μετ' ὀρασιότητας εἰκόνας τῆς Βυζαντινῆς τέχνης ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, μετ' ἠτά καὶ σύντομα κηρύγματα. Ἀντίτυπον τοῦτο ἐστάλη ἤδη εἰς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας, οἵτινες, ἕνεκα τοῦ περιωρισμένου ἀριθμοῦ τῶν ἀντιτύπων, παρακαλοῦνται ὅπως τὸ ταχύτερον γνωστοποιήσωσιν εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπ' αὐτῶν διατεθησομένων (τιμὴ 7.000).

Ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσθη ὅπως ἐκτυπωθῆ ἱκανὸς ἀριθμὸς εἰκόνων τῆς Θεομήτορος πρὸς διανομὴν εἰς τὸν Στρατόν.

Ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις τοῦ ὀραίου βιβλίου τοῦ Τ. Toth «Πίστις καὶ Ἐπιστήμη» κατὰ μεταφράσειν τοῦ Καθηγητοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Παναγιωτίδου.

Ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἐνεκρίθησαν δύο φυλλάδια πρὸς τὰς παραπλανημένας γυναῖκας καὶ τοὺς τραυματίας, ἀτινα ἐκτυπούμενα θέλουν συντόμως κυκλοφορήσει εἰς φυλλάδια ἰδιαίτερας σειρᾶς ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ φωνὴ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας».

Ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσθη ἡ στενογράφησις τῶν παραδόσεων, τῶν γνωμῶν ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ἱεροκηρύκων, Ἐξομολόγων καὶ Κατηχητῶν, ἵνα ἐν τέλει τοῦ σχολικοῦ ἔτους καταστή δυνατὴ ἡ δημοσίευσις αὐτῶν.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τῇ πρώτῃ τῆς 16 λήξαντος μηνός, Κυριακῇ, χοροστατούντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ ἐτελέσθη, ἐκ πρωτοβουλίας τῆς Ἐνώσεως Ἀγωνιστῶν Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως, ἱερὸν μνημόσυον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν κατὰ τὴν κατοχὴν τελειωθέντων ἀγωνιστῶν ἀνιστάσεως. Κατὰ τὸ μνημόσυον παρήσαν μέλη τῆς Κυβερνήσεως, βουλευταί, πολλοὶ ἐπίσημοι, ἀντιπροσωπεῖαι σωμάτων, μαθηταὶ καὶ ἄλλο πικρὸν ἐκκλησιασμοα.

—Κατὰ τὴν 11.30 τῆς αὐτῆς πρώτας ἡ Α.Μ. ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ προέστη τῆς ἐπὶ τῇ πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου πρ. Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπαλαίας Κυροῦ Ἀποστόλου νεκρωσίου ἀκολουθίας.

—Αὐθήμερον μετὰ μεσημβρίαν ἡ Α.Μ. παρέστη κατὰ τὰς ἐν τῷ Σταδίῳ τελεσεθίας προσκοπικῆς ἐπιδείξεως τοῦ Σώματος ἑλλήνων προσκόπων. Ἡ ἑορτὴ ἔληξε διαπροσευχῆς ψαλείσης ὑπὸ τῆς προσκοπικῆς ομάδος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

— Τῆ 17 Νηβρίου ἡ Α. Μ. ἐδέχθη τὸν ἐν Ἀθήναις εὐρισκόμενον Ὑπατον τῆς ΑΧΕΠΑ καὶ Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Πολεμικῆς Περιθάλψεως κ. Βασ. Χέλην μετὰ τῶν κ.κ. Ντίπσον, Βουδούρη καὶ Βήλου.

— Τὴν 19 Νηβρίου, 6 μ.μ., ἡ Α. Μ. παρέστη κατὰ τὸν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐναρκτήριον τοῦ νέου Καθηγητοῦ τῆς Χειρουργικῆς Ὀρθοπαιδικῆς ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἀθαν. Κονταργύρη.

— Ἡ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ὅσον οἶδόν τε πληρεστέραν θεραπείαν τῶν θρησκευτικῶν καὶ πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς Καλλιθέας, Γυναικαῖς «Ἀβέρωφ», Ἐπανορθωτικαῖς Φυλακαῖς, Σανατορίῳ «Σωτηρία», Δημοσίῳ Ψυχιατρίῳ καὶ Βούρλων Πειραιῶς κρατουμένων, ἀνέθεσεν εἰς τοὺς εὐλαβεστάτους ἐφημερίους τῶν πλησιεστέρων πρὸς τὰς φυλακὰς ταύτας ἱερῶν ναῶν ὅπως μεταβαίνοντες ἐκ περιτροπῆς τελεῶσι τὴν θεῖαν λειτουργίαν χάριν αὐτῶν, κηρρῦττωσι τὸν θεῖον λόγον ἐν αὐταῖς πεπειραμένοι ἱεροκήρυκες καὶ ἐξομολογῶσι τοὺς προσερχομένους εἰς τὸ μυστήριον τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως. Ἐναρξίς τῆς ἐργασίας ταύτης ἐγένετο ἡδὴ τὴν 23ην λήξαντος μηνός, Κυριακῆν.

— Ἡ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή ἀπηύθυνε πρὸς τὰς διευθύνσεις τῶν μεγαλυτέρων ἐργοστασίων ἑγγράφα, διὰ τῶν ὁποίων τονίζει ὅτι μόνον αἱ ἠθικαὶ καὶ ἀνθρωπιστικαὶ ἀρχαὶ τοῦ χριστιανισμοῦ εἶναι ἱκαναὶ νὰ ἐξυψώσωσι τὸ πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν ἐπίπεδον τοῦ ἐργάτου, ὅθεν παρακαλεῖ τοὺς ἐργοστασιαρχὰς ὅπως παραχωρήσωσι ὀριζόμενας ὥρας, καθ' ἃς κληρικοὶ ἱεροκήρυκες νὰ δύνανται νὰ ὁμιλῶσι πρὸς τοὺς ἐργάτας καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐργοστασίων τῶν.

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι

Ἱερά Μητρόπολις Σιατίστῃ καὶ Σιατίστης

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Παῦλος κατὰ τὴν ἐπ' ἐσχάτων γενομένην περιουσίαν του ἀνὰ τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν ἐπεσκέφθη τὴν Σιατίστην καὶ τὸ Τσοτύλιον, ἐνθα ἔτυχε μεγαλειώδους ὑποδοχῆς. Εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς Σιατίστης ὑπεδέχθησαν τὸν Ἄνακτα αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ καὶ ἄπειρα πλήθη λαοῦ ἔχοντα ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην κ. Ἰάκωβον, ὅστις προσεφώνησε τὸν Βασιλέα ἀπὸ μέρους τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Ἐπαρχίας του. Ὁ Βασιλεὺς κατευθυνθεὶς μετὰ τῆς ἀκολουθίας του εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν οἶκημά, παρέμεινε ἐπὶ διαορον συνομιλῶν μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ἐπὶ τῶν ἀποσχολούτων τὴν Ἐπαρχίαν ζητημάτων, εἰτα δὲ ἐπεσκέφθη τὸ ἀνεγερόμενον Μητροπολιτικὸν Μέγαρον, διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ ὁποίου ἐξεφράσθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ.

Κατὰ τοὺς τελευταίους δύο μῆνας ἡ Α. Σ. μεταβὰς κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὸ Τσοτύλιον, τὴν Νεάπολιν, καὶ ἄλλας μεγάλας Κοινότητας τῆς Ἐπαρχίας του, ἐνθα ἔχουν συνκεντρωθῆ χιλιάδες ἀναρτοπληγῶν, ἐτέλεσε τὴν θεῖαν λειτουργίαν, καθ' ἣν ὁμιλήσεν ἐπικαιρῶς εἰς τὰ σωρευόμενα πλήθη, διένειμε δὲ εἶδη ρουχισμοῦ, σάπανα, σχολικὰ δῶρα κλπ. Κατὰ τὴν τελευταίαν του ἐπίσκεψιν ἐξήτασε τὸ ζήτημα τῆς συστάσεως μονιμῶν Ἱατρειῶν ἀπὸ μέρους τοῦ ἐν Σιατίστῃ Τμήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ πρὸς παροχὴν ἱατρικῆς περιθάλψεως εἰς τοὺς ἀναρτοπληγῶν καὶ τὰς ἀπόρους οἰκογενείας.

— Τὴν 28 Ὀκτωβρίου ἡ Α. Σ. μετὰ τὴν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ τελεσθεῖσαν πάνδημον δοξολογίαν ἐπεσκέφθη τοὺς στρατῶνας καὶ ὁμιλήσεν ἐπὶ μακρὸν πρὸς τοὺς στρατιώτας διὰ τὸ Ἀλβανικὸν Ἔπος, συστήσας πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν χειμαζομένην ἑλληνικὴν Πατρίδα.

— Τὴν 2αν Νοεμβρίου ἤρχισαν τὰ μαθήματα τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς πόλεως Σιατίστης. Τῆς ἐναρκτηρίου τελετῆς προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, ὅστις καὶ ἀπηύθυνε πατρικὰς συμβουλὰς εἰς τοὺς μικροὺς μαθητὰς. Εἰς τὸ τέλος ὁμιλήσας καταλλήλως ἐξάρας τὸν θεσμόν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων κ. Καραστεργίου.

— Κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1184 27-10-47. Ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐνετάλησαν οἱ ἐκασταχοῦ ἐφημέριοι νὰ τελοῦν καθ' ἡμέραν τὴν θεῖαν λειτουργίαν καὶ μετὰ τὸν

ἔσπερινὸν νὰ ψάλλουν τὴν Παράκλησιν πρὸς τὴν Θεοτόκον, δι' ἐγκυκλίου δὲ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἐκάλεσε τὸν εὐσεβῆ λαὸν τῆς Ἐπαρχίας του νὰ προσερχῆται εἰς τὰς κοινὰς ταύτας προσευχὰς ἵνα επικαλῆται τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν εἰρήνευσιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ νὰ παρασκευασθῆ δι' εἰλικρινοῦς μετανοίας καὶ συγχωτέρας μετοχῆς εἰς τὴν Θεῖαν Μετάληψιν πρὸς ζωὴν κατὰ Χριστόν. Εἰς τὴν Σιατίστην, κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῶν κοινῶν προσευχῶν, αἱ ἱεραὶ ἀκολουθίαι ἐτελοῦντο μετὰ κατανύξεως πολλῆς τῆ συμμετοχῇ πλήθους χριστιανῶν, πρὸς οὓς ὁμιλοῦν συχνὰ ὁ τε Σεβ. Μητροπολίτης, ὁ Γυμνασιάρχης κ. Γιαννούλας, ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῶν Δημ. Σχολείων κ. Καραστεργίου καὶ ἄλλοι εὐσεβεῖς ὁμιληταί.

— Τῆ 14 Ὀκτωβρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης εὐρεθεὶς ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ Μικροκάστρου ἔσχε τὸ ἀτύχημα νὰ συναντηθῆ διὰ δευτέραν φορὰν μετὰ τῶν ἀνταρτῶν, οἵτινες εἰσεβλῶν νύκτωρ εἰς τὴν Μονὴν πρὸς ἔρευναν. Ἡ Α. Σ. ἐλθοῦσα εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτῶν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς συνέστησεν αὐτοῖς νὰ παραδοθῶν, ἀλλ' εἰς μόνον ἐξ αὐτῶν, διαφυγῶν τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων, κατέφυγεν εἰς τὴν πλησιεστέραν πρὸς τὴν Μονὴν Κοινότητα Μικροκάστρου, ὅπου καὶ παρεδόθη.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Σχέσεων μετὰ τῶν Ξένων Ἐκκλησιῶν, προκειμένου νὰ ἐκλέξη περὶ τῶν ὀκτώ ὑποψηφίους ὑποτρόφους διὰ σπουδὰς ἐν Ἀμερικῇ, Ἀγγλίᾳ ἢ ἄλλαχοῦ, προσκαλεῖ τοὺς ἐκ τῶν πτυχιούχων τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, ἡλικίας, μέχρι 35 ἐτῶν, ὅπως ὑποβάλωσιν αὐτῇ (Γραφεῖα Ἱ. Συνόδου παρὰ τῷ Ἀρχιμ. Α. Κλαουδάτῳ) τὰ κάτωθι ἑγγράφα:

- 1) Ἀντίγραφον πτυχίου.
 - 2) Ἐγγράφον τοῦ οἴκειου Μητροπολίτου καὶ ἄλλης τινός Ἀρχῆς περὶ τῆς καλῆς καὶ ἀμέμπτου αὐτῶν διαγωγῆς.
 - 3) Ἀντίγραφον συστατικῆς ἐπιστολῆς τῆς Ἀρχῆς, εἰς τὴν ὑπάγονται, περὶ τῆς εὐδοκίμου αὐτῶν ὑπηρεσίας.
 - 4) Δήλωσιν περὶ τοῦ κλάδου τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης, τὸν ὁποῖον ἐπιθυμοῦν νὰ ἀκολουθήσουν.
 - 5) Συστατικὰς ἐπιστολάς τριῶν ἐκ τῶν καθηγητῶν αὐτῶν περὶ τοῦ ἥθους καὶ τῆς ἐπίδοσεως αὐτῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.
 - 6) Πιστοποιητικὸν ἐμφαίνον πλήρη γνώσιν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης.
 - 7) Δήλωσιν ὅτι δὲν ἔχουν στρατιωτικὰς ὑποχρεώσεις. Αἱ ὑποτροφίαι θὰ εἶναι μονοετείς (μὲ ἐνδεχομένην παράτασιν αὐτῶν).
- Ἐκ τῶν ἐκλεγχομένων ὀκτώ ὑποψηφίων, οἵτινες θὰ προταθῶν εἰς τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τὴν τελικὴν ἐπιλογὴν θὰ ἔχη τὸ τελευταῖον τοῦτο.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΒΟΗΘΩΝ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΩΝ

Προκειμένου ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νὰ προσλάβῃ πέντε βοηθοὺς Ἱεροκήρυκας συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 14 τοῦ Νόμου 976/46 διὰ τὴν Θεραπείαν τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Βορείου Ἑλλάδος, καλεῖ τοὺς βουλομένους ἐκ τῶν Πτυχιούχων τῆς Θεολογίας ἢ τῶν Πτυχιούχων Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, κληρικοὺς ἢ λαϊκοὺς, ὅπως ἐντὸς τοῦ μηνός Δεκεμβρίου ἐ.ε. ὑποβάλωσιν εἰς αὐτὴν (Φιλοθέης 19, Ἀθήνας), Διεύθυνσιν Θείου Κηρύγματος, σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀκολουθῶν στοιχείων:

1. Ἀντιγράφου τοῦ Πτυχίου,
2. Ἀντιγράφου ποινικοῦ Μητρώου,
3. Συντόμου βιογραφικοῦ σημειώματος.

Διὰ πλείονος πληροφορίας ἀπευθυντέον πρὸς τὴν Διεύθυνσιν Θείου Κηρύγματος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.
(Ἐκ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασιλείου Αίγινητου δημοτίμου Καθηγητού του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Αἰ μετεωρολογικαὶ περιόδοι καὶ ἡ σταθερότης τοῦ κλίματος τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις 1947 (σ. 51).

Γ. Γεωργιάδου Ἀργάκη καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας εἰς τὸ ἀμερικανικὸν Κολλέγιον Θελέων, Οἱ πρῶτοι ὀθωμανοὶ. Συμβολὴ εἰς τὸ πρόβλημα τῆς πτώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (1282-1337). Ἐναισίμος ἐπὶ διδακτορικᾷ διατριβῇ. Ἀθήναι 1947 (σ. 246).

Ἰωάννου Α. Παπαδοπούλου Κατηχητοῦ, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἠθικήν. Ἔκδοσις «ΟΤΕ». Ἀθήναι 1947 (σ. η+ 104).

† **Μητροπολίτου Ρόδου Ἀποστόλου** Ἀπομνημονεύματα, ἤτοι Χρονογραφικὴ ἱστορία τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας Ρόδου ἐπὶ ἰταλο-γερμανο-ἀγγλοκρατίας (1912-1947). Τόμος Β', Ἀθήναι 1917 (σ. 200).

Ἀνδρέου Κ. Παπαγεωργακοπούλου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου, οἱ Πειρασμοὶ τοῦ Κυρίου, Πάτρις (σ. 28).

Τοῦ αὐτοῦ Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὀμιλία τοῦ Χριστοῦ, Ἀθήναι (σελ. 77).

Τοῦ αὐτοῦ Περισοπαὶ ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἐκδ. Β' (σ. 52).

Ἀλεξάνδρου Ν. Διομήδη Ἀκαδημαϊκοῦ, Χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ἀκμῆς καὶ παρακμῆς τοῦ Βυζαντίου. Λόγος ἐπὶ τῇ ἐπισημῇ ὑποδοχῇ αὐτοῦ ὡς νέου ἀκαδημαϊκοῦ κατὰ τὴν ἑκτακτὸν τῆς Ἀκαδημίας συνεδρίαν τῆς 15 Μαρτίου 1947. Ἀνάπτυξον ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἀκαδημίας (σ. 35).

Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς: Λογοδοσία χρήσεως 1946-1947. Ἀθήναι 1947.

Πάνου Σπύλα Τὸ Δημοτικὸν ἔργατικὸν τραγοῦδι. Μὲ προλεγόμενα **Πάνου Μητροπούλου**. Ἀθήναι 1947 (σελ. λ+83).

Ἀναστασίου Β. Ἀντωνοπούλου, δημοδιδασκάλου, Τὸ καταγγέλλομεν καὶ κατηγοροῦμεν τῶν Χιλιαστῶν κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου. Πάτρις 1947 (σελ. 208).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐπιστολαί, ἄρθρα, βιβλία, περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες ἐπ' ἀνταλλαγῇ: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησίας», Ὁδὸς Μοσχονησιῶν 12Α Ἀθήνας 8. [Τηλέφ. 82,219].

Σύλλογον οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι Βόλον τὸ φύλλον στέλλεται μόνον ἐπ' ἀνταλλαγῇ μετ' ἄλλων περιοδικῶν.—**Ἀρχιμ. Χρυσόστομον Παπασαραντιόπουλον** Θεσσαλονίκη, **Αἰδεσιμωτάτους Νικ. Λένην** Κτιστάδες Ἀγνάντων, **Κ. Παπακωνσταντίνου** Κυπαρισσίας αἱ διευθύνσεις σας ἐτακτοποιήθησαν.—**Αἰδεο. Χρήστον Ε. Γκίζαν** Αἰρεα Θεουρίας Καλαμών τὰ βιβλία σας ἐστάλησαν τῇ 17 Νοεμβρίου.—**Αἰδεο. Σακελλάριον Κων. Μπάλλαν** Μῶλον Φθιώτιδος τὰ ζητηθέντα φύλλα ἐστάλησαν.

Πᾶσα μεταβολὴ διευθύνσεως δέον νὰ μᾶς ἀνακοινῶται ἄμέσως, **σημειουμένης ἀπαραιτήτως τῆς θέσεως, ἐξ ἧς ἢ μετὰθεοῖς. Ἄνευ τῆς σημειώσεως ταύτης ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου εἰς τὴν νέαν διεύθυνσιν.**

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται, δέον δὲ νὰ ἦνε εὐανάγνωστα καὶ γεγραμμένα ἐπὶ τῆς μᾶς μόνον ὀφθαλμοῦ τοῦ χάρτου.

Συνδρομαὶ καὶ ἐμβάσματα διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς: Πρὸς τὸν Διαχειριστὴν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησίας», Ἀθήνας (Κ), ὁδὸς Φιλοθέης 19.

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς κειμένας διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» Ἀναγκ. Νόμου 2200)1940, προσκαλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ κατὰ τὸν ἀνωτέρω Νόμον προσόντα (ἄρθρον 41 παράγρ. 1 ἐδάφ. β'), ἵνα καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημερικὴν θέσιν τοῦ ἐν Σπέτσαις ἱεροῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου

Ἀντωνίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς νομίμου δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἰτήσεις μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἔνω Νόμου καὶ ἀρθροῦ 12 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 979)1942 Νομοθ. Διατάγματος ὀριζομένων πιστοποιητικῶν, ἵνα ἀνακηρύξωμεν αὐτοὺς ὑποψηφίους. Ἐν Ὑδρᾷ τῇ 6 Νοεμβρίου 1947.

† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπις

Ἱ. Μητρόπολις Φλωρίνης-Ἀλμωπίας καὶ Ἐορδαίας

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200)1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων», καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πληρῶσιν τῶν κενῶν ἐφημερικῶν θέσεων: 1) ἁγίου Νικολάου πόλεως Φλωρίνης, 2) Μαρίνας, 3) Νεοχωρακίου, 4) Νίκης, 5) Σκοπιᾶς, 6) Κάτω Ὑδρούσης καὶ 7) Ἀσβεστοπέτρας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν μᾶς τῶν ἐν λόγω ἐφημερικῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικὰ των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων. Ἐν Φλωρίνῃ τῇ 7ῃ Νοεμβρίου 1937.

† Ὁ Φλωρίνης-Ἀλμωπίας καὶ Ἐορδαίας Βασιλεῖος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

- 1) ΕΚΛΟΓΗ ΕΚ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ (Δρχ. 7.000).
- 2) ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΗΣ 1948 (Δρχ. 3.500).
- 3) ΕΙΚΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΔΕΟΜΕΝΗΣ ΔΙΑ ΤΑ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ (Δρχ. 200).
- 4) ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ τοῦ 1948 (Δρχ. 7.000).

Ἀποστέλλονται ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν εἰς πάντα διαβιβάζοντα τὸ ἀντίτιμον εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Φιλοθέης-19.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἰδιοτῶν	Δρχ. 12.000
Φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν Ἱερατικῶν	
Σχολῶν	6.000
Ἐξωτερικοῦ	Λολλ. 6
Τιμὴ ἐκάστου φύλλου	Δρχ. 1.000
Προκηρῦξεις ἐκλογῆς ἱερέων:	
1) διὰ μόνην θέσιν	5.000
2) διὰ πλείονας τῆς μᾶς ἐν τῇ αὐτῇ	
Προκηρῦξει ἐκάστη πρὸς δραχμᾶς	3.000
Οὐδεμίαν Προκηρῦξιν θὰ δημοσιεύσεται μὴ συνοδουμένη ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῆς.	
Αἱ συνδρομαὶ προκαταβάλλονται.	

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

† Ὁ Πολυανῆς ΙΩΑΚΕΙΜ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀκαδημαϊκός

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΥΤΡΑΚΗΣ

Υφηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Π Σ ΜΑΝΩΛΕΣΗΣ

Ἐν Ἀθήναις τύποις «Φοῖνικος», Λεωνόπου 4